VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67

THỨ HAI

2.12.2024 (2.11 Giáp Thìn)

Số 145 (4122)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Đất nước đã đủ thế và lực, ý chí và quyết tâm để bước vào kỷ nguyên mới

● Đề xuất giảm 4 cơ quan Đảng thuộc TƯ, 5 Bộ, 2 cơ quan thuộc Chính phủ, 4 Ủy ban của Quốc hội

(VH). Sáng qua 1.12, Bộ Chính trị, Ban Bí thư tổ chức Hội nghị toàn quốc quán triệt, triển khai tổng kết việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII; tình hình kinh tế - xã hội năm 2024, giải pháp tăng tốc phát triển kinh tế - xã hội năm 2025 và tháo gỡ những điểm nghẽn, nút thắt về thể chế. Hội nghị được kết nối tới 14.535 điểm cầu trực tuyến trên toàn quốc với hơn 1,3 triệu đại biểu tham dự Hội nghị. [2, 3&4]

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo Hội nghị **Ảnh: NHẬT BẮC**

CHƯƠNG TRÌNH MỤC TIÊU QUỐC GIA VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA GIAI ĐOẠN 2025-2035:

Tạo đột phá trong phát triển văn hóa [8]

Cách nào để "đánh thức" giá trị bảo vật quốc gia? [9]

LIÊN HOAN CA, MÚA, NHẠC TOÀN QUỐC NĂM 2024:

Hòa quyện tinh hoa truyền thống và hiện đại [10]

XUNG QUANH NGÔI MỘ CỔ LIÊN QUAN GIẢ THIẾT VỀ PHẦN MỘ CỦA NỮ SĨ HỒ XUÂN HƯƠNG Ở QUẢNG NAM:

Sớm có phương án nghiên cứu, bảo tồn [5]

Đề xuất giảm 4 cơ quan Đảng thuộc TƯ, 5 Bộ, 2 cơ quan thuộc Chính phủ, 4 Ủy ban của Quốc hội

● **TÙNG QUANG; ảnh: XUÂN TRẦN**

Sáng qua 1.12, Bộ Chính trị, Ban Bí thư tổ chức Hội nghị toàn quốc quán triệt, triển khai tổng kết việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII; tình hình kinh tế - xã hội năm 2024, giải pháp tăng tốc phát triển kinh tế - xã hội năm 2025 và tháo gỡ những điểm nghẽn, nút thắt về thể chế. Hội nghị được kết nối tới 14.535 điểm cầu trực tuyến trên toàn quốc với hơn 1,3 triệu đại biểu tham dự Hội nghị.

Tổng Bí thư Tô Lâm dự, chủ trì và có bài phát biểu quan trọng tại Hội nghị. Tham dự Hội nghị có: Chủ tịch nước Lương Cường; Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính; Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn; Thường trực Ban Bí thư, Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Trung ương Trần Cẩm Tú; các Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư; lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành…

Bộ VHTTDL tổ chức Hội nghị trực tuyến tại điểm cầu trụ sở Bộ VHTTDL tại Hà Nội; đồng thời tổ chức tại điểm cầu TP Đà Nẵng và tại TP.HCM.

Dự Hội nghị trực tuyến tại điểm cầu Bộ VHTTDL có Ủy viên Ban Cán sự Đảng, Bí thư Đảng ủy Bộ Tạ Quang Đông; Ủy viên Ban Thường vụ, Ủy viên BCH, Ủy viên Ủy ban Kiểm tra Đảng ủy, Bí thư, Phó Bí thư các tổ chức Đảng trực thuộc Đảng ủy Bộ; Chủ tịch Công đoàn, Bí thư Đoàn Thanh niên, Chủ tịch Hội Cựu Chiến binh Bộ; cấp trưởng, cấp phó các cơ quan, đơn vị trực thuộc Bộ. Tại điểm cầu Cơ quan đại diện Văn phòng Bộ VHTTDL tại Đà Nẵng và Cơ quan đại diện Văn phòng Bộ VHTTDL TP.HCM có cấp trưởng, cấp phó các cơ quan đơn vị sự nghiệp thuộc Bộ trên địa bàn.

Tại Hội nghị, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tổ chức Trung ương Lê Minh Hưng truyền đạt các nội dung chính, trọng tâm trong triển khai tổng kết Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII.

Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn truyền đạt chuyên đề "Tháo gỡ những điểm nghẽn, nút thắt về thể chế".

Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính truyền đạt chuyên đề "Báo cáo kinh tế - xã hội năm 2024, giải pháp tăng tốc phát triển kinh tế - xã hội năm 2025".

Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam Tô Lâm phát biểu chỉ đạo Hội nghị.

Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa phát biểu hướng dẫn công tác tuyên truyền các nội dung của Hội nghị. ■

"Năm 2025 là năm tăng tốc, bứt phá, tháo gỡ khó khăn, vượt qua thách thức; lấy ổn định làm tiền đề thúc đẩy phát triển và phát triển để làm cơ sở cho ổn định; phấn đấu đạt kết quả cao nhất các mục tiêu, chỉ tiêu của kế hoạch 5 năm 2021-2025. Tiếp tục ưu tiên thúc đẩy tăng trưởng trên cơ sở giữ vững ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, bảo đảm các cân đối lớn và có thặng dư cao. Đẩy mạnh thực hiện các đột phá chiến lược, cơ cấu lại nền kinh tế gắn với đổi mới mô hình tăng trưởng, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, khả năng chống chịu và sức cạnh tranh của nền kinh tế.

Phải ưu tiên cho tăng trưởng, phấn đấu tăng trưởng GDP đạt khoảng 8% để tạo đà, tạo lực, tạo khí thế thực hiện kế hoạch năm 2026 và cả giai đoạn 2021-2030, hoàn thành ít nhất 3.000 km đường bộ cao tốc, cơ bản hoàn thành sân bay Long Thành, các công trình lớn, xóa nhà tạm, nhà dột nát trên phạm vi cả nước…; trên cơ sở đó tạo tiền đề, nền tảng vững chắc để đất nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình để trở thành quốc gia giàu mạnh, thịnh vượng và nhân dân ngày càng hạnh phúc, ấm no."

(Thủ tướng Chính phủ PHẠM MINH CHÍNH)

"Thay mặt Ủy ban Thường vụ Quốc hội, tôi trân trọng đề nghị các cơ quan, tổ chức trong hệ thống chính trị, đặc biệt là các cơ quan của Quốc hội, các vị đại biểu Quốc hội sẽ tiếp tục đổi mới mạnh mẽ, nâng cao hiệu quả hoạt động, đoàn kết, thống nhất dưới sự lãnh đạo của Đảng, vượt qua mọi khó khăn, thách thức, nỗ lực phấn đấu hoàn thành cao nhất các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội năm 2025, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIII, chuẩn bị tốt nhất cho Đại hội Đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng, tạo tiền đề cho công cuộc đổi mới và phát triển mạnh mẽ trong kỷ nguyên mới của dân tộc."

(Chủ tịch Quốc hội TRẦN THANH MẪN)

Đề xuất giảm 5 Bộ, 2 cơ quan thuộc Chính phủ

Tại Hội nghị, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tổ chức Trung ương Lê Minh Hưng đã thông tin về định hướng phương án nghiên cứu đề xuất sáp nhập, kết thúc hoạt động của một số Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ. Cụ thể:

Sáp nhập Bộ KH&ĐT và Bộ Tài chính; sáp nhập Bộ GTVT và Bộ Xây dựng; sáp nhập Bộ TT&TT và Bộ Khoa học và Công nghệ để thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về khoa học công nghệ, chuyển đổi số, chuyển một số nhiệm vụ khác về Bộ VHTTDL, Bộ GD&ĐT và các cơ quan liên quan; sáp nhập Bộ TN&MT và Bộ NN&PTNT để thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về nông nghiệp, tài nguyên môi trường..., chuyển một số nhiệm vụ khác về các Bộ và các cơ quan liên quan.

Kết thúc hoạt động của Bộ LĐ,TB&XH, chuyển nhiệm vụ về Bộ Nội vụ, Bộ GD&ĐT, Ủy ban Dân tộc, các cơ quan liên quan; kết thúc hoạt động của Ủy ban Quản lý vốn Nhà nước tại doanh nghiệp, chuyển nhiệm vụ về Bộ Tài chính, các bộ chuyên ngành và các cơ quan liên quan; kết thúc hoạt động của Ủy ban Giám sát Tài chính Quốc gia Việt Nam, chuyển nhiệm vụ về Bộ Tài chính, Ngân hàng Nhà nước và các cơ quan liên quan.

Chuyển Ban Tôn giáo Chính phủ về Ủy ban Dân tộc, thành lập Ủy ban Dân tộc - Tôn giáo; nghiên cứu, đề xuất sắp xếp 2 viện hàn lâm khoa học và 2 đại học quốc gia, bảo đảm hiệu quả, phát huy tốt nhiệm vụ nghiên cứu, đào tạo; nghiên cứu sắp xếp Học viện Hành chính Quốc gia theo hướng sáp nhập vào Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.

Giảm 4 Ủy ban của Quốc hội

Nghiên cứu, đề xuất sáp nhập, kết thúc hoạt động của một số cơ quan của Quốc hội và Ủy ban Thường vụ Quốc hội theo hướng sáp nhập Ủy ban Kinh tế và Ủy ban Tài chính - Ngân sách; sáp nhập Ủy ban Xã hội và Ủy ban Văn hóa - Giáo dục; sáp nhập Ủy ban Tư pháp và Ủy ban Pháp luật; nghiên cứu chuyển Ban Dân nguyện thành Ban Giám sát và Dân nguyện; nghiên cứu tinh gọn mô hình Tổng Thư ký, Phó Tổng Thư ký và Ban Thư ký Quốc hội; nghiên cứu chuyển các Vụ chuyên môn của Văn phòng Quốc hội về trực thuộc các Ủy ban của Quốc hội, các Ban của Ủy ban Thường vụ Quốc hội; nghiên cứu kết thúc hoạt động của Truyền hình Quốc hội, chuyển chức năng, nhiệm vụ liên quan về Đài Truyền hình Việt Nam. Giao Quốc hội chịu trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy và biên chế.

Kết thúc hoạt động của Ủy ban Đối ngoại, chuyển nhiệm vụ chính về Bộ Ngoại giao, các

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Đất nước đã đủ thế và lực, ý chí và quyết tâm để bước vào kỷ nguyên mới

Văn Hóa trân trọng giới thiệu toàn văn bài phát biểu chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Hội nghị toàn quốc quán triệt, triển khai tổng kết việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII; tình hình kinh tế - xã hội năm 2024, giải pháp tăng tốc phát triển kinh tế - xã hội năm 2025 và tháo gỡ những điểm nghẽn, nút thắt về thể chế. Đầu đề do Toà soạn đặt.

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo Hội nghị Ảnh: TTXVN

Thưa các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Trung ương Đảng,

Thưa các đồng chí tham dự Hội nghị tại các điểm cầu toàn quốc,

Hôm nay, mặc dù là ngày Chủ nhật nhưng Bộ Chính trị, Ban Bí thư vẫn quyết định triệu tập Hội nghị toàn quốc để: (1) Quán triệt, triển khai tổng kết việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25.10.2017 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII. (2) Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội 11 tháng của năm 2024, giải pháp tăng tốc phát triển kinh tế - xã hội năm 2025. (3) Các giải pháp tháo gỡ điểm nghẽn, nút thắt về thể chế để phát triển, điều này cho thấy tính khẩn trương, cấp bách và tầm quan trọng của những vấn đề nêu trên.

Các đồng chí đã được nghe đồng chí Phạm Minh Chính, Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Chính phủ báo cáo về tình hình kinh tế - xã hội 11 tháng năm 2024, giải pháp tăng tốc phát triển kinh tế - xã hội năm 2025; đồng chí Trần Thanh Mẫn, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội báo cáo về kết quả Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV, nhất là kết quả xây dựng pháp luật, tháo gỡ các điểm nghẽn về thể chế để phát triển đất nước; đồng chí Lê Minh Hưng, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tổ chức Trung ương quán triệt, triển khai các nội dung Tổng kết việc thực hiện Nghị quyết 18 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII "về một số vấn đề tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả".

Báo cáo của ba đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị đã đề cập tương đối cụ thể đối với từng vấn đề và tôi cho rằng các đồng chí đã hình dung ra những việc cần phải làm trong thời gian tới tại ngành, địa phương, đơn vị mình.

Thưa các đồng chí,

Từ sau Hội nghị Trung ương 10 ngày 20.9.2024 đến nay, cả hệ thống chính trị đã có những chuyển động mạnh mẽ, vận hành với tinh thần mới, vận tốc mới nhằm tạo ra những động lực mới, hiệu năng mới cho phát triển kinh tế - xã hội và nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân.

Trong khoảng thời gian trên, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã làm việc rất khẩn trương, tiến hành hơn 10 phiên họp cho ý kiến giải quyết gần 100 vấn đề lớn theo thẩm quyền, trong đó tập trung tháo gỡ cơ bản những tồn đọng, vướng mắc và giải quyết nhiều vấn đề mới phát sinh.

Quốc hội - Chính phủ - Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã phối hợp triển khai rất quyết liệt, nhịp nhàng để tháo gỡ những điểm nghẽn, nút thắt, rào cản gây khó khăn cho phát triển kinh tế - xã hội, cho cuộc sống, sinh hoạt của người dân...

Những việc làm trên bước đầu đã tạo sinh lực mới cho nhiệm vụ bảo vệ, xây dựng và phát triển đất nước, trước mắt là phấn đấu hoàn thành các chỉ tiêu, kế hoạch của năm 2024 và năm 2025, tạo đòn bẩy để bứt phá, hoàn thành toàn bộ các mục tiêu Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã đề ra.

Câu hỏi lớn được đặt ra lúc này là chúng ta đã đủ thế và lực; đã đủ ý chí và quyết tâm để bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình phát triển giàu mạnh của dân tộc hay chưa? Câu trả lời là: Đã đủ.

Hiện nay đã là thời điểm, thời cơ; là sự cấp thiết, là đòi hỏi tất yếu khách quan cho cuộc cách mạng về tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị để bộ máy hoạt động hiệu lực, hiệu quả hay chưa? Câu trả lời là: Không thể chậm trễ hơn được nữa.

Tôi nghĩ các phát biểu của Thủ tướng Chính phủ, của Chủ tịch Quốc hội và của Trưởng ban Tổ chức Trung ương đã làm rõ những vấn đề trên. Tôi chỉ xin nhấn mạnh thêm 3 vấn đề để các đồng chí nghiên cứu, quán triệt:

1 Về kinh tế - xã hội: Để đạt mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội mà Nghị quyết Đại hội XIII đã đề ra, chúng ta phải đổi mới tư duy, phải "cởi trói", phải quyết đoán, phải bứt phá, phải vượt lên chính mình.

ủy ban của Quốc hội và Văn phòng Quốc hội; kết thúc hoạt động của Viện Nghiên cứu lập pháp, chuyển chức năng, nhiệm vụ về các cơ quan liên quan của Quốc hội và Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

Nghiên cứu đề xuất kết thúc nhiều mô hình

Nghiên cứu, đề xuất kết thúc mô hình tổng cục trực thuộc các bộ, trước hết là sắp xếp các đơn vị như Kho bạc Nhà nước, Tổng cục Thuế, Tổng cục Hải quan, Bảo hiểm xã hội Việt Nam, Tổng cục Thi hành án dân sự, Tổng cục Quản lý thị trường, Chi nhánh Ngân hàng Nhà nước các tỉnh, thành phố...; nghiên cứu kết thúc hoạt động của Truyền hình thông tấn, Truyền hình VOV, Truyền hình VTC, chuyển chức năng, nhiệm vụ liên quan về Đài Truyền hình Việt Nam.

Tiếp tục xem xét sắp xếp mô hình tổ chức một số đơn vị bên trong của các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan trực thuộc Chính phủ theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

Chính phủ chỉ đạo Thông tấn xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam và các cơ quan liên quan chịu trách nhiệm thực hiện sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy và biên chế.

Tập trung xây dựng Thông tấn xã Việt Nam là cơ quan thông tấn quốc gia, Đài Tiếng nói Việt Nam là đài phát thanh quốc gia, tập trung vào báo in, báo điện tử, báo nói (VOV) để thực hiện nhiệm vụ chính trị, được ngân sách nhà nước bảo đảm chi cho các hoạt động. Nghiên cứu, xây dựng, cơ cấu lại Đài Truyền hình Việt Nam, bảo đảm thực hiện tốt nhiệm vụ đài truyền hình quốc gia, có các kênh chuyên đề phù hợp.

Nghiên cứu tiếp tục sắp xếp các cơ quan báo chí của các Bộ, ngành. Rà soát lại tất cả hoạt động của các ban chỉ đạo theo hướng kết thúc hoạt động, chỉ giữ lại những ban chỉ đạo có chức năng, nhiệm vụ cần thiết.

Cũng tại Hội nghị, Trưởng ban Tổ chức Trung ương cho biết, **sẽ nghiên cứu, đề xuất giảm 4 cơ quan Đảng thuộc TƯ; nghiên cứu lập Đảng bộ Chính phủ và Đảng bộ Quốc hội.**

Đối với **Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và các hội quần chúng do Đảng và Nhà nước giao nhiệm vụ**, theo Trưởng ban Tổ chức Trung ương, sẽ rà soát lại tất cả hoạt động của các cơ quan, đơn vị trực thuộc theo hướng tinh gọn, sáp nhập, kết thúc hoạt động, chỉ giữ lại những cơ quan, đơn vị có chức năng, nhiệm vụ cần thiết.

Đối với các địa phương, Cấp ủy, Ban thường vụ Cấp ủy, cấp tỉnh tập trung lãnh đạo, chỉ đạo chủ động nghiên cứu, đề xuất **sáp nhập, giải thể một số ban, cơ quan, ban chỉ đạo của Cấp ủy cấp tỉnh, cấp huyện; cơ quan chuyên môn, đơn vị sự nghiệp thuộc UBND cấp tỉnh, cấp huyện tương tự như ở Trung ương**. Cùng đó là kết thúc hoạt động của các Đảng đoàn, Ban Cán sự Đảng, Đảng ủy khối cấp tỉnh; lập 2 Đảng bộ trực thuộc Cấp ủy cấp tỉnh. ■

Để vươn tới mục tiêu thu nhập trung bình cao cho người dân vào năm 2030 và thu nhập cao vào năm 2045 thì tốc độ tăng trưởng kinh tế của Việt Nam phải đạt hai con số liên tục trong những năm tiếp theo. Đây là một bài toán rất khó mà chúng ta phải làm. Chỉ có phép giải rút gọn mới ra đáp số kịp thời gian.

Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Chính phủ, Quốc hội đang tập trung giải quyết những điểm nghẽn và tạo lập những yếu tố nền tảng để đất nước có thể "cất cánh", nhất là các vấn đề liên quan đến cơ sở hạ tầng như hệ thống giao thông, hạ tầng năng lượng, nguồn nhân lực, cơ sở vật chất, cải cách thể chế phát triển, thủ tục hành chính...

Trước mắt cần thực hiện đồng bộ các giải pháp để phấn đấu đạt và vượt chỉ tiêu tăng trưởng GDP của năm 2024 và năm 2025, trong đó phấn đấu thực hiện mục tiêu tăng trưởng 2 con số ngay từ thời gian này, đây là vấn đề chúng ta hoàn toàn có cơ sở để làm được.

Để đạt mục tiêu này, cần tiếp tục tạo đột phá hơn nữa về thể chế phát triển, tháo gỡ hết các khó khăn, vướng mắc, điểm nghẽn để khơi thông mọi nguồn lực và cải cách hành chính mạnh mẽ, kiến tạo môi trường thuận lợi để phát triển.

Tôi ghi nhận Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV vừa qua bước đầu có sự đổi mới tư duy sâu sắc trong xây dựng pháp luật, với 7 luật, 4 nghị quyết được thông qua, trong đó có 1 luật sửa 4 luật, 1 luật sửa 9 luật để kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong thực tiễn. Tuy nhiên, đây mới là kết quả bước đầu, phía trước còn rất nhiều việc phải làm để khơi thông "điểm nghẽn của điểm nghẽn này".

Cần nhận thức rõ, đổi mới thể chế phát triển không chỉ là nhiệm vụ của các cơ quan xây dựng pháp luật, mà là trách nhiệm chung của cả hệ thống chính trị và của từng cán bộ, đảng viên tham gia xây dựng, thực thi pháp luật. Phải có "liều thuốc đủ mạnh" để trị căn bệnh cán bộ làm việc hành chính, máy móc; tiêu cực, nhũng nhiễu, "hành dân", "hành doanh nghiệp", có lợi ích cá nhân thì mới làm, cố tình làm chậm công việc, xin ý kiến lòng vòng, đổ lỗi cho thể chế, đổ lỗi cho sợ trách nhiệm…

Các chủ trương, chính sách phát triển kinh tế - xã hội đã khá đầy đủ. Bây giờ là lúc chúng ta phải hành động. Trên cơ sở chủ trương, chính sách chung của Đảng, Nhà nước và sự điều tiết của Trung ương, các địa phương phải trăn trở, suy nghĩ "trên chính mảnh đất của mình", phát huy tinh thần chủ động, sáng tạo để phát triển; từng cơ quan, đơn vị, địa phương phải đặt ra mục tiêu phấn đấu cụ thể để đóng góp vào hoàn thành mục tiêu chung của đất nước.

Hơn lúc nào hết, đội ngũ cán bộ, đảng viên phải nêu cao tinh thần trách nhiệm, gương mẫu thực hiện nhiệm vụ trên tinh thần đặt lợi ích chung lên trên hết, mạnh dạn đổi mới, sáng tạo, đột phá, dũng cảm hy sinh để đất nước phát triển.

Tôi cho rằng ngoài nỗ lực của Đảng, Chính phủ, Nhà nước thì rất cần sự hưởng ứng, vào cuộc của người dân, phải giải phóng sức lao động, sức sản xuất, phải huy động được nguồn vốn vật chất và tinh thần trong nhân dân và người dân phải được hưởng thụ, cảm nhận những thành quả đó thì mọi người sẽ chung sức đồng lòng cùng thực hiện.

Phát triển kinh tế cần gắn với giải quyết các vấn đề xã hội, bảo vệ môi trường, đáp ứng ngày càng tốt hơn đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân, thực hiện tốt các chính sách an sinh xã hội, xóa đói giảm nghèo, xóa nhà tạm, nhà dột nát... thể hiện rõ bản chất tốt đẹp của chế độ ta.

2 Về Đại hội đảng các cấp tiến tới Đại hội XIV: Đại hội đảng các cấp từ các chi bộ cơ sở, đến cấp xã, cấp huyện, cấp tỉnh và các cơ quan Trung ương phải là đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trong toàn Đảng, thảo luận về tầm nhìn và mục tiêu, nhiệm vụ phát triển đất nước vươn mình giàu mạnh trong kỷ nguyên mới.

Các văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng đã được Trung ương xây dựng công phu, kỹ càng, khoa học. Dự thảo Báo cáo chính trị, Báo cáo kinh tế - xã hội, Báo cáo xây dựng Đảng và Báo cáo tổng kết 40 năm đổi mới đã được biên tập nhiều lần, đến nay đã đủ điều kiện để gửi đại hội đảng các cấp đóng góp ý kiến.

Dự thảo tóm tắt 4 văn kiện này sẽ được gửi đến cấp cơ sở trước ngày 15.12.2024; Dự thảo đầy đủ sẽ gửi đến cấp huyện, cấp tỉnh và các cơ quan Trung ương trước ngày 31.3.2025. Nhiệm vụ của cấp ủy các cấp là sớm tổ chức cho cán bộ, đảng viên, nghiên cứu, đóng góp ý kiến vào các Văn kiện trên.

Điều quan trọng là từ nội dung Dự thảo các Văn kiện của Đại hội XIV, cấp ủy các cấp lấy đó làm cơ sở xây dựng nội dung báo cáo chính trị, phương hướng nhiệm vụ công tác cho các văn kiện của cấp mình; xác định cụ thể những mục tiêu, nhiệm vụ của cơ quan, đơn vị, địa phương mình, đóng góp vào mục tiêu chung của đất nước trong giai đoạn tới.

Ban Chấp hành Trung ương Đảng tiếp tục tiếp thu ý kiến đóng góp của các tổ chức đảng, các nhà khoa học, nhân sĩ, trí thức, các tầng lớp nhân dân để bổ sung, hoàn thiện các Văn kiện để trình Đại hội XIV với tinh thần Văn kiện phải bám sát hơi thở cuộc sống, phải ngắn gọn, dễ nhớ, dễ thực hiện. Văn kiện phải trở thành "Sách giáo khoa", thành "Từ điển" để khi cần thì "tra" vào đó thấy ngay "ánh sáng soi đường". Hạn chế tối đa việc phải tiếp tục ban hành các nghị quyết, chỉ thị tiếp theo để thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV.

Cấp ủy các cấp cần tập trung chuẩn bị nhân sự cấp ủy nhiệm kỳ mới theo đúng các nội dung đã được hướng dẫn chuẩn bị thật tốt đội ngũ cán bộ đủ phẩm chất và năng lực đáp ứng được yêu cầu phát triển mới. Mỗi cán bộ, đảng viên phải không ngừng tự học hỏi để "nâng mình lên" để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới của đất nước, nếu không đáp ứng được thì tự nguyện đứng sang một bên để người khác làm.

Phải hết sức lưu ý khắc phục những "căn bệnh" của công tác cán bộ trước Đại hội như: Người không tái cử thì giữ an toàn, thủ thế, không dám triển khai cái mới; nhân sự dự kiến tham gia cấp ủy khóa mới thì giữ mình, không muốn va chạm, sợ mất phiếu; tính toán cho người thân, người quen, người "cánh hẩu" với mình vào các vị trí lãnh đạo hoặc dùng "thủ thuật tổ chức" để gạt người mà mình không thích...

Công tác tổ chức cán bộ là công tác của Đảng, do vậy các cấp ủy đảng phải thực hiện thật nghiêm túc Điều lệ Đảng cũng như các quy định của Đảng, của pháp luật về công tác cán bộ.

3 Về tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị: Như tôi đã đề cập trong một số bài viết, bài nói, đây là vấn đề rất cấp bách, bắt buộc phải làm, càng làm sớm càng có lợi cho dân, cho nước vì đã nhiều Đại hội của Đảng từ các nhiệm kỳ trước từng đặt ra vấn đề này, đặc biệt là từ Đại hội XII đến nay. Điều đó cho thấy Đảng đã nhìn ra và thấy cần phải thực hiện nhưng quá trình triển khai chưa đạt mục tiêu đề ra. Đây thực sự là vấn đề khó, thậm chí rất khó vì khi tiến hành tinh gọn bộ máy sẽ liên quan đến tâm tư, tình cảm, nguyện vọng và đụng chạm tới lợi ích của một số cá nhân, tổ chức. Do vậy, dù đã được chuẩn bị kỹ, bài bản như báo cáo của đồng chí Lê Minh Hưng và nhiều hướng dẫn thực hiện công tác này đã được gửi tới các đồng chí nhưng chắc chắn việc triển khai tại nhiều đơn vị sẽ gặp khó khăn, thậm chí sẽ có cả những lực cản. Tuy nhiên, chúng ta vẫn phải tiến hành vì muốn có một cơ thể khoẻ mạnh, đôi khi chúng ta phải "uống thuốc đắng", phải chịu đau để "phẫu thuật khối u".

Tôi đề nghị các cấp, các ngành từ Trung ương tới cơ sở phải xác định quyết tâm chính trị cao nhất trong thực hiện chủ trương này. Đây là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng, là cuộc cách mạng về tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị. Đây không chỉ là vấn đề về quy mô hay số lượng, mà sâu xa hơn là phải tạo sự thay đổi về chất trong hoạt động của hệ thống chính trị.

Các đồng chí cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu cấp ủy, cơ quan cần gương mẫu, chủ động, quyết liệt trong thực hiện nhiệm vụ được giao theo tinh thần "vừa chạy vừa xếp hàng"; "Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở"; "Trung ương làm gương, địa phương hưởng ứng". Từng cấp, từng ngành bám sát kế hoạch để tổng kết và đề xuất mô hình cơ quan, đơn vị mình bảo đảm đúng tiến độ (bộ, ngành phải hoàn thành trong tháng 12.2024); hướng tới mục tiêu chung là hoàn thành và báo cáo Trung ương Phương án sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị trong quý I.2025.

Triển khai thực hiện khẩn trương nhưng bảo đảm thận trọng, chắc chắn, giữ vững nguyên tắc, tiếp thu ý kiến từ tổng kết thực tiễn, các chuyên gia, nhà khoa học, kể cả kinh nghiệm nước ngoài... để đề xuất tinh gọn tổ chức bộ máy tối ưu nhất. Thực hiện nghiêm nguyên tắc một cơ quan thực hiện nhiều việc, một việc chỉ giao một cơ quan chủ trì và chịu trách nhiệm chính; khắc phục triệt để tình trạng chồng chéo về chức năng, nhiệm vụ, chia cắt về địa bàn, lĩnh vực; các cơ quan, tổ chức trước đây đã sắp xếp bước đầu, cũng phải rà soát đề xuất sắp xếp lại bên trong; kiên quyết xóa bỏ các tổ chức trung gian; cải cách tổ chức bộ máy phải gắn với quán triệt, thực hiện có hiệu quả các chủ trương về đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, phân cấp phân quyền mạnh mẽ cho địa phương, đẩy mạnh cải cách hành chính, chống lãng phí, chuyển đổi số quốc gia, xã hội hóa các dịch vụ công... Yêu cầu chung là bộ máy mới phải tốt hơn bộ máy cũ và đi vào hoạt động ngay; không để ngắt quãng công việc, không để khoảng trống về thời gian, không để bỏ trống địa bàn, lĩnh vực; không để ảnh hưởng đến các hoạt động bình thường của xã hội, của người dân...

Việc tinh gọn tổ chức bộ máy đi đôi với tinh giản biên chế, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ đủ phẩm chất, năng lực ngang tầm nhiệm vụ. Tinh giản không có nghĩa là cắt giảm một cách cơ học, mà là loại bỏ những vị trí không cần thiết, giảm những công việc không hiệu quả, từ đó tập trung nguồn lực cho những lĩnh vực then chốt, những con người thực sự xứng đáng và phù hợp. Không để cơ quan nhà nước là "vùng trú ẩn an toàn" cho cán bộ yếu kém. Với yêu cầu cao hơn khi triển khai tổ chức mới, phải có kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng lại cán bộ trước và sau khi sắp xếp lại tổ chức. Từng cơ quan, đơn vị phải thực hiện tốt công tác chính trị tư tưởng và chế độ, chính sách đối với cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, người lao động bị ảnh hưởng do sắp xếp lại tổ chức, bộ máy; bảo đảm công bằng, công khai, khách quan, không để phát sinh phức tạp. Bộ Chính trị đã có chủ trương tạm dừng việc bổ nhiệm, giới thiệu ứng cử giữ chức vụ cao hơn đối với các cơ quan, đơn vị thuộc diện dự kiến phải sắp xếp, tinh gọn (trừ những trường hợp thật sự cần thiết); tạm dừng việc tuyển công chức từ ngày 1.12.2024 cho đến khi hoàn thành việc sắp xếp tổ chức bộ máy theo định hướng của Trung ương. Đề nghị cấp ủy các cấp quán triệt, thực hiện tốt nội dung này.

Các cấp ủy đảng từ Trung ương đến cơ sở chỉ đạo tăng cường công tác tuyên truyền, định hướng dư luận, tạo sự thống nhất cao trong Đảng và toàn hệ thống chính trị, sự đồng thuận trong nhân dân về chủ trương, yêu cầu, nhiệm vụ tinh gọn tổ chức bộ máy trong tình hình mới. Đấu tranh có hiệu quả với các quan điểm sai trái, thù địch, xuyên tạc việc thực hiện chủ trương này; xử lý nghiêm các trường hợp lợi dụng việc sắp xếp tổ chức, gây mất đoàn kết nội bộ, ảnh hưởng đến uy tín của Đảng và cơ quan, tổ chức.

Thưa toàn thể các đồng chí,

Công việc phía trước rất bộn bề, khẩn trương. Thời gian không chờ đợi chúng ta. Đất nước đang đứng trước cánh cửa lịch sử bước vào kỷ nguyên vươn mình. Những công việc chúng ta làm hôm nay, sẽ quyết định tương lai. Chậm trễ là có lỗi với nhân dân. Tôi đề nghị các đồng chí từ Trung ương đến cơ sở có mặt tại Hội nghị hôm nay phát huy cao độ tinh thần trách nhiệm trước Đảng, Nhà nước và nhân dân, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo với quyết tâm cao nhất để hoàn thành sớm việc tinh gọn tổ chức, bộ máy hệ thống chính trị; góp phần tăng tốc, bứt phá vượt các mục tiêu, nhiệm vụ của năm 2024, 2025 và cả nhiệm kỳ Đại hội XIII; chuẩn bị thật tốt đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội XIV của Đảng.

Chúc các đồng chí mạnh khỏe và thành công.

Xin trân trọng cảm ơn. ■

XUNG QUANH NGÔI MỘ CỔ LIÊN QUAN GIẢ THIẾT VỀ PHẦN MỘ CỦA NỮ SĨ HỒ XUÂN HƯƠNG Ở QUẢNG NAM:

Sớm có phương án nghiên cứu, bảo tồn

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Như *Văn Hóa* đã thông tin, tháng 10.2024, UBND tỉnh Quảng Nam đã có văn bản từ chối đề xuất của bà Nghiêm Thị Hằng (Hà Nội) về việc xin khai quật ngôi mộ cổ vô thừa nhận có minh bia năm 1850 tại khối phố 8, phường An Sơn, TP Tam Kỳ để phục vụ khảo cổ vì liên quan đến các giả thiết về phần mộ nữ sĩ Hồ Xuân Hương.

Việc từ chối việc khai quật mộ cổ nghi liên quan đến phần mộ nữ sĩ Hồ Xuân Hương của UBND tỉnh Quảng Nam được đông đảo cộng đồng, người dân địa phương, các nhà nghiên cứu văn hóa đồng tình.

Hiện trạng các ngôi mộ cổ tại phường An Sơn, TP Tam Kỳ

Ủng hộ quyết định của tỉnh

Từ chối cho phép khai quật khảo cổ đối với ngôi mộ cổ này là một quyết định hợp lý, không chỉ để bảo vệ di tích mà còn là sự trân trọng quá khứ, thận trọng trong việc ứng xử với những di tích cổ xưa. Thể hiện sự tôn trọng với người đã khuất, phù hợp với truyền thống văn hóa, tâm linh của cộng đồng.

Nhiều người dân bày tỏ sự đồng tình trước quyết định của tỉnh và cho rằng, nếu chỉ mới là nghi vấn của một nhóm tác giả, chưa đủ căn cứ khoa học, còn khá mơ hồ mà xâm phạm đến mồ mả của người đã khuất là sự tùy tiện. Kể cả nếu thực sự nghi là mộ Hồ Xuân Hương hoặc của một nhân vật nào khác cũng không thể xâm phạm, chưa kể trong thời điểm chưa có phương án khả thi để bảo vệ sau khi khai quật thì còn cần phải có cơ chế bảo vệ, tôn tạo cảnh quan mộ cổ một cách nghiêm ngặt để tiếp tục tìm hiểu kỹ càng về lịch sử của ngôi mộ có tuổi đời hàng trăm năm. Quan trọng hơn, ngôi mộ cổ này dù có phải của nữ sĩ Hồ Xuân Hương hay không thì cũng mang nhiều dấu ấn của hình thức táng tục của người xưa cũng như lịch sử vùng đất, các cơ quan chức năng nên có kế hoạch bảo tồn hiện trạng mộ phần, bảo vệ kiến trúc, nghệ thuật, di cốt các bậc tiền nhân ở trong khu mộ.

Theo Bảo tàng Quảng Nam, qua khảo sát đây là những ngôi mộ cổ chứa đựng nhiều giá trị lịch sử văn hóa, văn chương, nghệ thuật, rất cần được bảo vệ và nghiên cứu. Việc đưa ra những suy đoán không có cơ sở hoặc dựa vào những chứng cớ huyền hoặc để thay đổi nhân thân người nằm trong hai ngôi mộ này là điều không được làm.

Cần sớm có kế hoạch bảo tồn, nghiên cứu mộ phần

TS Hà Thị Sương là một trong những thành viên của Phòng Nghiệp vụ Bảo tàng Quảng Nam tham gia khảo sát kiến trúc mộ, dập và dịch các văn khắc trên bia mộ cho biết: Qua kết quả điều tra, khảo sát, nhóm khảo sát chưa thấy chứng cứ khoa học nào minh chứng cho nhận định chủ nhân các ngôi mộ trên là mộ cải táng của bà Hồ Xuân Hương hoặc có liên quan đến gia đình bà Hồ Xuân Hương.

Kết quả nghiên cứu cho thấy, hai ngôi mộ cổ là của vợ chồng cụ ông họ Huỳnh và cụ bà Phan Thị, con trai có tên là Văn Dực, Văn Lập, là người lập bia mộ. Bia mộ hiện còn nguyên vẹn, chứa đựng thông tin trung thực về mộ chủ (họ tên, danh xưng, tên chữ, quê quán, phẩm hàm, chức tước, niên sanh, niên tử, niên tạo, quyến thuộc…). Hai ngôi mộ cổ nói trên có kiểu xây dựng mang đặc trưng của mộ cổ thời Nguyễn ở Nam Trung Bộ. Qua thông tin lạc khoản trên bia mộ, niên đại tạo lập bia mộ là năm Canh Tuất. Qua kiểu thức hoa văn trang trí trên bia mộ, thư phong và niên đại năm Canh Tuất thuộc thời Đại Nam nên đoán định bia được lập thời nhà Nguyễn, khoảng giữa thế kỷ XIX, khoảng năm 1850. Như vậy, ngôi mộ này đã được tạo dựng cách ngày nay khoảng 173 năm.

"Kết quả khảo sát cho thấy đây là dạng mộ hợp chất kết hợp với đá ong có niên đại vào khoảng giữa thế kỷ XIX, có thông tin chủ nhân rõ ràng trên văn bia, chứa đựng nhiều giá trị lịch sử văn hóa, văn chương, nghệ thuật. Do đó, rất cần được bảo tồn để nghiên cứu và làm rõ về nhân thân, lịch sử vùng đất cũng như các hình thức táng tục của cư dân Tam Kỳ trong lịch sử", bà Sương cho biết. Theo Bảo tàng Quảng Nam, trong điều kiện hiện nay, đơn vị đã đề xuất không tổ chức khai quật ngôi mộ này, đồng thời tham mưu Sở VHTTDL chỉ đạo các cơ quan liên quan và người dân tiếp tục nghiên cứu, tìm hiểu về hậu duệ của hai ngôi mộ, có kế hoạch bảo vệ di sản kiến trúc, nghệ thuật, kể cả di cốt các bậc tiền nhân ở trong khu mộ.

Được biết, hai mộ cổ đang ở trên phần đất trống thuộc gia đình ông Nguyễn Thu (81 tuổi). Trước đây, mảnh đất có hai mộ cổ thuộc quyền sở hữu của ông bà nội ông Thu, sau khi mất thì giao mảnh đất lại cho ông Thu sử dụng từ đó đến nay. Ông Nguyễn Thu cho hay, mặc dù mảnh đất thuộc quyền sở hữu của gia đình ông, tuy nhiên mộ không phải là dòng họ của ông. Ông mang họ Nguyễn còn người nằm dưới mộ là họ Huỳnh. Theo ông Thu, dù ngôi mộ không có hậu duệ đang trực tiếp thờ phụng nhưng hiện đang được chính quyền và người dân địa phương bảo vệ. Người trong gia đình ông thấy ngôi mộ này tồn tại lâu đời trên đất gia đình nên cũng dọn dẹp, chăm sóc như một việc hiển nhiên, xem đây như đạo lý tốt đẹp, để con cháu của người nằm dưới mộ vì lý do nào đó thất lạc cũng có thể an lòng, người nằm dưới mộ cũng ấm lòng. Việc khai quật nếu có cũng cần phải cân nhắc, lấy ý kiến đồng thuận của người dân, có sự vào cuộc các nhà khoa học, chính quyền chứ không thể chỉ vì nghi vấn mà tùy tiện khai quật chỉ để kiểm chứng.

Ông Cao Văn Chấn, nguyên khối phó trưởng khối phố 8, phường An Sơn cùng nhiều bậc cao niên ở đây cũng cho biết đã có một số người đến để tìm hiểu về hai ngôi mộ này nhưng chưa tìm ra mối liên hệ với các tộc họ lân cận; một số nhánh của tộc Huỳnh tại địa bàn TP Tam Kỳ tìm đến nhưng đều cho rằng mộ không thuộc tộc của mình. Trước đó, mộ bị đào phá và lấy trộm một số đồ tùy táng, xương, hộp sọ bị vứt vương vãi. Sau đó người dân báo chính quyền địa phương lập biên bản buộc phục hồi lại nguyên trạng ngôi mộ. Tuy nhiên nền trong ngôi mộ được làm lại bằng bê tông (trước đây là nền đá), bia và nắp mộ khi lắp lại có thể chưa chính xác so với ban đầu. Từ sau lần mộ bị đào phá ấy, ý thức của người dân địa phương trong việc bảo vệ khu mộ cổ rất cao. Để bảo vệ và phát huy hiệu quả giá trị của những ngôi mộ cổ nói trên, UBND tỉnh Quảng Nam cũng đã giao UBND TP Tam Kỳ chỉ đạo các đơn vị, địa phương liên quan có kế hoạch, phương án bảo vệ hiện trạng các ngôi mộ cổ, tránh sự tác động, xâm hại từ các yếu tố bên ngoài.

Ông Nguyễn Minh Nam, Phó Chủ tịch UBND TP Tam Kỳ cho biết, thành phố đề nghị giữ nguyên hiện trạng của các ngôi mộ cổ như trong báo cáo của Bảo tàng tỉnh Quảng Nam. Đồng thời sẽ có kế hoạch bảo vệ, phát huy giá trị các mộ cổ trên địa bàn trong thời gian tới. Theo Phòng VHTT TP Tam Kỳ, hiện tại TP cũng giao lực lượng chức năng phường An Sơn tăng cường bảo vệ hiện trạng các ngôi mộ cổ, phối hợp cùng người dân bảo vệ, tránh sự tác động, xâm hại từ các yếu tố bên ngoài, dọn dẹp vệ sinh, chăm nom các ngôi mộ trên. Vì các ngôi mộ cổ này hiện đang nằm trên khu đất thuộc quyền sở hữu của người dân, nên từ bao đời nay các thế hệ trong gia đình có khu đất này vẫn chăm sóc, dọn dẹp cho ngôi mộ, thể hiện sự tín ngưỡng, tâm linh của người Việt Nam. ■

Cụ ông 86 tuổi tự nguyện hiến giác mạc

Ngân hàng Mắt Bệnh viện Mắt Hà Nội 2 vừa cho biết, vào chiều 30.11, Ngân hàng đã nhận được một cuộc gọi đầy xúc động. Một cụ ông 86 tuổi vừa qua đời tại TP Hòa Bình, nhưng trước khi từ giã cõi đời đã để lại một di nguyện cao cả: Hiến toàn bộ mô tạng, trong đó có giác mạc, để giúp đỡ những bệnh nhân mù lòa và những người cần ghép tạng để hồi sinh sự sống.

Ngay sau đó, đội ngũ cán bộ, nhân viên của Ngân hàng Mắt Bệnh viện Mắt Hà Nội 2 đã khẩn trương lên Hòa Bình, mang theo sứ mệnh giúp cụ thực hiện di nguyện cuối cùng. Quá trình thu nhận giác mạc diễn ra nhanh chóng, nhưng đâu đó vẫn tràn đầy sự lặng lẽ, thiêng liêng. Giây phút này không chỉ có các kỹ thuật viên thu nhận của Ngân hàng Mắt, mà còn có sự chứng kiến của ông Đỗ Việt Hải, thành viên Hội đồng Cố vấn Ngân hàng Mắt Bệnh viện Mắt Hà Nội 2, các lãnh đạo địa phương cùng gia đình cụ ông và bà con lối xóm.

Họ đã chứng kiến một hành động đầy nhân văn, vượt qua ranh giới sinh tử, để ánh sáng có thể tiếp tục đến với những người còn đang khao khát và sự sống có thể được hồi sinh ở những bệnh nhân đang chiến đấu từng ngày. Bà Phạm Thị Ngọc Ánh, Phó Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ tỉnh Hòa Bình chia sẻ: "Cụ là một tấm gương sáng cho cộng đồng. Hành động của cụ đã truyền cảm hứng cho rất nhiều người". Đây là trường hợp hiến tặng giác mạc đầu tiên của tỉnh, dù đau buồn nhưng gia đình, địa phương cũng vinh dự và tự hào. Đó là một nghĩa cử cao đẹp, một tấm gương sáng về lòng nhân ái, minh chứng cho sức mạnh của tình yêu thương và sự sẻ chia trong cuộc sống.

B.N

DU LỊCH TRÙNG KHÁNH, CAO BẰNG:

"Vừng ơi, mở cửa ra"

● **Bài, ảnh: NGỌC TRUNG**

Tại Hội nghị "Xúc tiến đầu tư phát triển du lịch huyện Trùng Khánh (Cao Bằng) năm 2024", nhiều ý kiến cùng chung quan điểm thác Bản Giốc giống như chìa khóa mở ra cánh cửa phát triển du lịch cho huyện Trùng Khánh, tiếc thay ngay cả con thác hùng vĩ bậc nhất thế giới này vẫn chưa phát huy hết tiềm năng, giống như một nàng công chúa ngủ trong rừng đang chờ được đánh thức.

Đối với bản thân người viết lại nghĩ ngay đến câu thần chú "Vừng ơi, mở cửa ra" trong câu chuyện cổ tích *Alibaba và 40 tên cướp,* vì "kho tàng" du lịch Trùng Khánh thật phong phú và đặc sắc.

Vẻ đẹp hùng vĩ của thác Bản Giốc

Đệ nhất danh thác... ăn trưa rồi về

Cao 70m, rộng 200m, lớn nhất Đông Nam Á, lớn thứ tư thế giới, chia làm hai nhánh, nhánh bên phải dòng nước đổ thẳng xuống vực, nhánh bên trái hạ dần thành ba bậc nối tiếp nhau, từ trên cao đổ xuống tung bọt trắng xóa, tạo thành làn sương mờ ảo, thác Bản Giốc quả như dải lụa vắt ngang trời, thật nên thơ và hùng vĩ. Vẻ đẹp mê hoặc ấy đưa thác Bản Giốc trở thành đệ nhất danh thác Việt Nam và vươn tầm quốc tế, khi nhiều lần được bình chọn hoặc miêu tả là một trong những điểm đến hấp dẫn. Đơn cử như hồi tháng 5 vừa qua, tạp chí du lịch uy tín Travel+Leisure xếp thác Bản Giốc vào danh sách 21 thác nước đẹp nhất thế giới.

Vì tiềm năng du lịch lớn của danh thắng, từ năm 2017, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 485/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch chung xây dựng Khu du lịch thác Bản Giốc và Quy hoạch chi tiết Khu trung tâm du lịch thác Bản Giốc. Điểm độc đáo nữa của thác Bản Giốc là nằm trên biên giới Việt Nam và Trung Quốc, thế nên không chỉ là biểu tượng thiên nhiên mà còn chứng kiến sự giao thoa văn hóa giữa người dân hai nước. Ngày 15.10.2024, tỉnh Cao Bằng và chính quyền nhân dân Khu tự trị dân tộc Choang Quảng Tây (Trung Quốc) đã công bố chính thức vận hành khu khai thác chung thác Bản Giốc (Việt Nam) - thác Đức Thiên (Trung Quốc), triển khai mô hình du lịch xuyên biên giới giữa hai quốc gia.

Theo ông Lương Văn La, Trưởng phòng Văn hóa Thông tin huyện Trùng Khánh, trong khoảng 1 năm vận hành thử nghiệm (từ 15.9.2023 đến 14.10.2024), thác Bản Giốc đón 9.000 lượt du khách qua lại tham quan, nhưng chỉ trong hơn 1 tháng kể từ thời điểm vận hành chính thức, số lượt du khách đã lên đến 5.000. Con số này tuy khiêm tốn nhưng cho thấy sức bật thật ấn tượng. Vấn đề là làm sao để duy trì tăng trưởng ổn định khi thực trạng vẫn là "đến tham quan thác, ăn trưa rồi về" như bà Trần Nữ Ngọc Anh, Phó Chủ tịch Hiệp hội Du lịch Thái Nguyên chia sẻ.

Đã có chìa khóa...

Thác Bản Giốc không chỉ có mỗi con thác, xung quanh thác là cánh đồng lúa xanh mướt, đồi núi trùng điệp, tạo cảnh quan tuyệt đẹp. Huyện Trùng Khánh cũng không chỉ có mỗi thác Bản Giốc, toàn huyện có 3 danh thắng cấp quốc gia, bên cạnh thác là động Ngườm Ngao và Mắt Thần núi, đều là kiệt tác thiên nhiên ban tặng cho vùng đất này, ngoài ra có thể kể đến sông Quây Sơn, sông Bắc Vọng, hồ Bản Viết, cảnh quan Phong Nặm, thác Phja Siềm, thác Cò Là…

Không chỉ có danh thắng, đất Trùng Khánh thấm đẫm văn hóa và lịch sử. Huyện Trùng Khánh vốn là vùng đất cổ, gắn liền với quá trình dựng nước và giữ nước của dân tộc. Tại xã Đình Phong có đền thờ An Biên tướng quân Hoàng Lục - người có công lao to lớn trong cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Tống, giữ vững biên cương phía Bắc dưới triều Lý. Dấu tích còn sót lại đến ngày nay là những ụ, thành đất hình chữ nhật, hình xoáy trôn ốc nằm rải rác dọc hai bên bờ sông Quây Sơn, cách đền khoảng 1 km.

Trên địa bàn huyện, người dân tộc Kinh chiếm chưa đến 1%, đa số là người Tày (67%) và người Nùng (32%). Đến bản làng của bà con dân tộc thiểu số nơi đây mới thấy hết vẻ cổ kính, quyến rũ lạ kỳ, khi ẩn trong làn sương mỏng là những ngôi nhà sàn đá với mái ngói âm dương u huyền. Theo người dân địa phương kể lại, nhà sàn đá được ông bà xây dựng từ thời kháng chiến chống Pháp (1945-1954). Nơi đây từng được dùng để giam giữ tù binh, chiến tranh đã đi qua và trở thành dĩ vãng, nhưng mối giao tình vẫn còn. Đến tận ngày nay, con cháu cựu tù binh khi xưa được bà con trị bệnh vẫn lặn lội vạn dặm đến thăm viếng.

Bên cạnh câu chuyện lịch sử, những ngôi nhà sàn đá còn lưu giữ các giá trị văn hóa phi vật thể như làn điệu dân ca Dá Hai, Sli Giang, Hà Lều, Phong Slư, hát Then, hát Lượn; các sản vật đặc sắc như vịt cỏ, xôi ngũ sắc, bánh khảo, nếp ong, thạch trắng và hạt dẻ - loại quả đặc hữu thơm ngon nổi tiếng ở miền non nước Cao Bằng. Tựu trung, Trùng Khánh hội tụ nhiều yếu tố để phát triển du lịch, từ ngàn năm lịch sử đến chiều sâu văn hóa, từ danh thắng nổi danh đến ẩm thực đặc sắc. Thế nên, thác Bản Giốc như là chìa khóa mở cánh cửa du lịch cho huyện Trùng Khánh nói riêng, tỉnh Cao Bằng nói chung. Tuy nhiên, phải mở như thế nào là câu chuyện đáng bàn?

... đi tìm cách mở

Theo báo cáo từ UBND huyện Trùng Khánh, thu nhập bình quân đầu người trên địa bàn trong năm 2023 chỉ đạt 27,5 triệu đồng, chỉ bằng khoảng 1/4 thu nhập bình quân đầu người trên cả nước. Dọc đường công tác, qua thăm hỏi bà con dân tộc thiểu số, người viết cũng nhận thấy được nỗi nhọc nhằn sinh kế. Kinh tế chủ yếu của bà con dân tộc thiểu số nơi đây vẫn phụ thuộc vào nông nghiệp và gần như chưa có khái niệm làm du lịch. Thế nên chẳng có gì lạ khi lượng du khách ước đạt đến Trùng Khánh trong năm 2024 chỉ dừng ở mức khiêm tốn 1 triệu lượt, doanh thu từ du lịch trong giai đoạn năm 2021-2024 cũng chỉ 200 tỉ đồng.

Điều đáng ghi nhận là chính quyền huyện Trùng Khánh đã xác định đúng trọng tâm và nỗ lực chuyển mình thu hút đầu tư. Sự kiện diễn ra ngày 26.11 vừa qua là lần đầu tiên một huyện trên địa bàn tỉnh Cao Bằng tổ chức Hội nghị "Xúc tiến đầu tư phát triển du lịch". Hội nghị có sự tham gia của 150 đại biểu, ghi nhận nhiều ý kiến đóng góp quý báu. Đáng kể như lưu ý đào tạo nguồn nhân lực, gợi mở xây dựng tuyến du lịch Giáo dục từ suối Lê-nin, hang Pác Bó đến thác Bản Giốc, đồng thời kết hợp với các đơn vị thuộc Bộ VHTTDL để đẩy mạnh truyền thông, quảng bá của thầy Phạm Bá Hùng, Hiệu trưởng Trường Cao đẳng Du lịch Huế; ý kiến tham khảo mô hình khai thác du lịch tại thác Niagara, danh thắng nằm trên biên giới Mỹ và Canada hoặc cách tham quan bằng khinh khí cầu mà Vangvieng (Lào) đang áp dụng rất thành công.

Về phần huyện Trùng Khánh, chính quyền đã ban hành các chính sách thu hút đầu tư, cải thiện môi trường đầu tư và rút gọn thủ tục hành chính để tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các nhà đầu tư. Như ông Nông Văn Bộ, Chủ tịch UBND huyện khẳng định: "Thành công của nhà đầu tư cũng chính là thành công của huyện". Rất mong rằng, Trùng Khánh sẽ gặp được những nhà đầu tư đủ tâm, đủ tầm để khai thác "kho báu" du lịch địa phương một cách hiệu quả và bền vững nhất. ■

Ngày hội du lịch Chợ nổi Cái Răng

Từ 30.11-2.12, tại Điểm dừng chân Chợ nổi Cái Răng, UBND quận Cái Răng phối hợp cùng Sở VHTTDL TP Cần Thơ tổ chức Ngày hội Du lịch "Văn hóa Chợ nổi Cái Răng" TP Cần Thơ lần thứ VIII năm 2024. Đây là một trong các hoạt động hưởng ứng Tuần lễ Du lịch - Thương mại TP.HCM và ĐBSCL tại TP Cần Thơ năm 2024.

Ngày hội diễn ra các hoạt động như: Hội thi trưng bày mô hình ghe - tàu - cây bẹo mua bán nông sản tại Chợ nổi; Ngày hội trái cây và ẩm thực văn hóa; Hội thi "Nét đẹp áo bà ba xưa và nay" quận Cái Răng lần thứ II năm 2024; thưởng thức Đờn ca tài tử trên sông; Hội thi Đàn hát dân ca Nam Bộ; đua ghe composite và các trò chơi dân gian, cùng nhiều hoạt động an sinh xã hội. Đặc biệt trong dịp này, BTC giới thiệu nghi thức Lễ hội Tống Phong, là một lễ hội truyền thống độc đáo mang đậm giá trị văn hóa tâm linh có từ lâu đời của người dân miền sông nước Nam Bộ.

Chợ nổi Cái Răng nằm trên sông Cần Thơ, trục đường thủy chiến lược sông Hậu - Kênh xáng Xà No rất thuận tiện cho việc giao thương, buôn bán với các tỉnh lân cận và cả vùng ĐBSCL. Từ năm 2016, Chợ nổi Cái Răng được đưa vào danh mục Di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia, được xếp trong top 10 Chợ nổi ấn tượng châu Á và thế giới. Đây là niềm tự hào của người dân TP Cần Thơ nói chung và của quận Cái Răng nói riêng. Đa phần du khách trong và ngoài nước khi du lịch đến TP Cần Thơ đều có nhu cầu tham quan Chợ nổi Cái Răng không chỉ vì nơi đây có nét văn hóa độc đáo của cư dân địa phương, mà còn mang nét văn hóa sông nước rất đặc trưng của vùng Nam Bộ.

MINH LÝ

Đưa văn hóa Mường đến gần du khách

● HOÀNG LINH

Việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào các dân tộc gắn với phát triển du lịch thời gian qua đã được cấp ủy, chính quyền địa phương huyện Thanh Sơn (Phú Thọ) quan tâm chỉ đạo sát sao. Trong đó, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động nhằm nâng cao ý thức, trách nhiệm của người dân trong việc gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống.

Những năm qua, việc triển khai thực hiện Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" thuộc Chương trình mục tiêu Quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2025 đã được huyện Thanh Sơn chỉ đạo đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nhằm nâng cao ý thức, trách nhiệm của người dân trong việc gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống. Sau thời gian triển khai thực hiện các nội dung của Dự án, bước đầu đã cơ bản đáp ứng được mục tiêu đề ra. Thông qua đó, các hoạt động hỗ trợ đội văn nghệ truyền thống, được triển khai góp phần làm giảm chênh lệch về mức sống và hưởng thụ văn hóa giữa các địa phương, các dân tộc trong tỉnh; gắn kết giữa nhiệm vụ phát triển kinh tế với bảo tồn và phát triển văn hóa truyền thống của các dân tộc, thúc đẩy du lịch văn hóa phát triển.

Hiện nay, toàn huyện có 147 Đội văn nghệ truyền thống khu dân cư thuộc các xã có đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi. Cùng với đó, việc hỗ trợ thực hiện đầu tư bảo tồn làng bản văn hóa truyền thống tiêu biểu của dân tộc Mường gắn với khai thác phát triển du lịch tại xã Khả Cửu huyện Thanh Sơn cũng đã được triển khai đầu tư.

Lớp truyền dạy nghệ thuật diễn xướng Chàm thau của người Mường xã Tất Thắng

Gần đây nhất Sở VHTTDL Phú Thọ đã tổ chức lớp truyền dạy nghệ thuật diễn xướng Chàm thau của người Mường trên địa bàn huyện Thanh Sơn với sự tham gia của 30 học viên là người dân tộc Mường đang sinh sống tại xã Tất Thắng, huyện Thanh Sơn nhằm bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch trên địa bàn Phú Thọ; phát huy hiệu quả nguồn lực đầu tư của nhà nước, xã hội và cộng đồng trong công tác bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp gắn với phát triển du lịch; tạo điều kiện để nghệ nhân và học viên dân tộc Mường được trao đổi, truyền dạy, học tập và tiếp thu những giá trị đặc sắc về dân ca, dân vũ, dân nhạc truyền thống của đồng bào mình. Qua đó, nâng cao nhận thức của đồng bào dân tộc Mường trong việc bảo tồn những giá trị văn hóa, góp phần làm phong phú thêm đời sống văn hóa tinh thần, động viên đồng bào chủ động bảo vệ và phát huy giá trị di sản diễn xướng Chàm thau - một di sản văn hóa phi vật thể quý báu của dân tộc Mường trên địa bàn huyện Thanh Sơn đang có nguy cơ mai một; nâng cao nhận thức của các cấp ủy Đảng, chính quyền và cộng đồng về giá trị của văn hóa phi vật thể truyền thống, đề cao vai trò chủ thể văn hóa của các nghệ nhân, già làng, trưởng bản, người có uy tín và đồng bào dân tộc thiểu số.

Dưới sự truyền dạy trực tiếp của nghệ nhân Đinh Văn Thành, 30 học viên dân tộc Mường tại xã Tất Thắng đã tích cực tham gia học tập và nắm bắt được những kỹ năng cơ bản, phối hợp trình diễn nhuần nhuyễn nghệ thuật diễn xướng Chàm thau độc đáo dân tộc Mường.

Người Mường ở xã Tất Thắng chiếm 70% dân số. Trong những năm qua thực hiện bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc Mường giai đoạn 2017-2020, định hướng đến năm 2025 và gắn với phát triển du lịch trên địa bàn luôn được quan tâm, chú trọng và phát huy. Hiện nay, xã có tổng số 3 bộ cồng chiêng và một số nhạc cụ phổ biến khác của dân tộc Mường như sáo, nhị... Có 2 di tích lịch sử cấp tỉnh (đình Tế và đình Cả) đều nằm trong hệ thống các di tích thờ Đức Thánh Tản Viên, thu hút đông đảo nhân dân trong xã và các vùng lân cận tham gia vào ngày lễ. Xã cũng tập trung vào các hoạt động sưu tầm và bảo tồn các công cụ lao động sản xuất sinh hoạt trong các khu dân cư; phục dựng các làn điệu hát ví, hát giang, cồng chiêng... của người Mường.

Chủ tịch UBND xã Tất Thắng Đinh Ngọc Sơn cho biết: "Việc bảo tồn và phát huy bản sắc dân tộc Mường gắn với phát triển du lịch được chính quyền địa phương coi là nhiệm vụ trọng tâm, then chốt. Khuyến khích các hộ gia đình có điều kiện đầu tư cơ sở vật chất phát triển du lịch cộng đồng, gắn với việc gìn giữ bản sắc dân tộc. Đồng thời, phối hợp với các Hội, Đoàn thể tuyên truyền đến tất cả các hội viên và nhân dân về giá trị văn hóa dân tộc Mường cần được bảo tồn và phát huy".

Việc đẩy mạnh thực hiện các nội dung của Dự án 6 sẽ góp phần phát huy vai trò chủ thể, sáng tạo của Nhân dân các dân tộc huyện Thanh Sơn và sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, nhất là người dân, đối tượng thụ hưởng chương trình, qua đó, góp phần phát triển du lịch bền vững. ■

Chào năm mới với Chợ phiên vùng cao tại "Ngôi nhà chung"

Từ ngày 1.12.2024 đến 1.1.2025, tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam (Đồng Mô, Sơn Tây, Hà Nội) sẽ diễn ra các hoạt động với chủ đề "Chợ phiên vùng cao - Chào năm mới 2025" nhằm giới thiệu những nét văn hóa đầu xuân với các nghi lễ, lễ hội, phong tục tập quán, qua đó du khách thêm hiểu những nét văn hóa truyền thống, đặc trưng các dân tộc, góp phần bảo tồn, phát huy quảng bá những giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc, tăng cường giao lưu giữa các dân tộc, đoàn kết, gắn bó, hỗ trợ cùng phát triển.

Đây là hoạt động có sự tham gia của hơn 100 đồng bào của 16 dân tộc (Nùng, Tày, Dao, Mông, Mường, Lào, Thái, Khơ Mú, Tà Ôi, Ba Na, Xơ Đăng, Gia Rai, Cơ Tu, Raglai, Ê Đê, Khmer) đến từ 11 địa phương có đồng bào hoạt động hằng ngày tại "Ngôi nhà chung" gồm: Thái Nguyên, Hà Nội, Hà Giang, Hòa Bình, Sơn La, Thừa Thiên Huế, Gia Lai, Kon Tum, Ninh Thuận, Đắk Lắk, Sóc Trăng. Ngoài ra còn có khoảng 65 đồng bào dân tộc tham gia chuỗi hoạt động gồm: 25 đồng bào dân tộc Mông tỉnh Điện Biên từ ngày 28 - 29.12.2024; 20 đồng bào dân tộc Mông, Dao; 20 đồng bào Thái tỉnh Thanh Hóa từ ngày 31.12.2024 đến ngày 1.1.2025.

Chuỗi hoạt động đón chào năm mới 2025 sẽ bao gồm nhiều sự kiện như: Tái hiện tết Nào Pê Chầu của dân tộc Mông, tỉnh Điện Biên; Chương trình dân ca dân vũ "Bản Mông vui đón Tết"; Chương trình dân ca dân vũ "Niềm vui đón năm mới"; Chương trình giới thiệu "Món ngon vùng miền - Chào năm mới 2025".

Đặc biệt trong "Phiên chợ vùng cao - Chào năm mới 2025" sẽ tái hiện không gian văn hóa đậm sắc màu các dân tộc vùng cao cùng vui gặp gỡ, nhìn lại một năm đã qua và niềm vui hân hoan chuẩn bị đón chào năm mới 2025 tại Làng Văn hóa - Du lịch các dân tộc Việt Nam, với điểm nhấn không gian chợ phiên là sự kết hợp giữa không khí vui tươi xuống chợ, cùng nhau múa khèn, giã bánh giày với chàng trai, cô gái dân tộc Mông; các hoạt động dân ca, dân vũ, trò chơi dân gian (đẩy gậy, kéo co, ném còn…), ẩm thực dân tộc, sản vật địa phương, nghề thủ công truyền thống với sắc màu của các dân tộc Mông, Dao, Thái (Thanh Hóa) và các nhóm đồng bào phía Bắc đang hoạt động hằng ngày tại đây.

"Phiên chợ vùng cao - Chào năm mới 2025" sẽ tái hiện không gian văn hóa đậm sắc màu các dân tộc vùng cao

Tin, ảnh: KHÔI TUẤN

CHƯƠNG TRÌNH MỤC TIÊU QUỐC GIA VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA GIAI ĐOẠN 2025-2035:

Tạo đột phá trong phát triển văn hóa

GS.TSKH TRẦN NGỌC THÊM

Sức mạnh "nội sinh" hình thành từ bên trong con người, dân tộc mà ở đó văn hóa hình thành và phát triển. Trong suốt lịch sử tồn tại, sức mạnh nội sinh của văn hóa sẽ gặp gỡ, tiếp xúc và giao lưu, đối thoại với các nền văn hóa khác để từ đó học hỏi, và tiếp nhận bổ sung thêm nguồn sức mạnh ngoại sinh.

Bản lĩnh nội sinh của văn hóa có mạnh thì khi giao lưu hội nhập mới tiếp nhận được cái ngoại sinh một cách chọn lọc, để cái ngoại sinh thâm nhập theo hướng hỗ trợ phát triển chứ không lấn át, làm suy yếu cái nội sinh. Không có sức mạnh nội sinh, người Việt Nam không thể vượt qua biết bao khó khăn thử thách, chống chọi với biết bao cuộc xâm lược của các thế lực ngoại bang để giữ gìn độc lập dân tộc.

Văn hóa là nguồn sức mạnh nội sinh

Chính nhờ có sức mạnh nội sinh của văn hóa mà "cô gái vàng" của điền kinh Việt Nam Nguyễn Thị Oanh đã giành được bốn huy chương vàng tại SEA Games 32, trong đó hai huy chương 1.500m và 3.000m vượt chướng ngại vật chỉ cách nhau 20 phút, thời gian chỉ đủ cho cô uống nước. Sức mạnh nội sinh của văn hóa cũng là điều mà cựu vận động viên wushu Nguyễn Thúy Hiền cảm nhận trong giây phút "khi cờ Tổ quốc và Quốc ca Việt Nam vang lên, bao nhiêu nước mắt, bao nhiêu nỗi khổ luyện, vết đau chấn thương đều tan biến, lúc đó chỉ còn lại niềm hạnh phúc và tự hào".

Không có sức mạnh nội sinh của văn hóa sẽ không thể có chiến thắng mà Đặng Thái Sơn giành được trong cuộc thi piano ở Ba Lan năm 1980, khi mà trước đó, chàng thanh niên này chưa bao giờ biểu diễn độc tấu, biểu diễn với dàn nhạc. Sơn đến Warszawa hoàn toàn đơn độc, không người quen, không gia đình, không thầy bạn, không tiền bạc, không tiếng tăm; với hồ sơ dự thi chỉ có hai dòng "sinh ở Việt Nam năm 1958" và "đang học ở Nhạc viện Tchaikovsky". Nhớ lại cuộc thi lịch sử, Đặng Thái Sơn hiểu rằng "hồi đó tôi đã đi thi bằng tinh thần Việt Nam. Lên sân khấu tôi có cảm giác tự dưng mình có một sức mạnh gì đó ở đằng sau làm cho mình đánh đàn một cách đầy tự tin". Nếu trong lịch sử, nền văn hóa đã từng đạt đến đỉnh cao thì việc chấn hưng sẽ kéo theo sự phục hưng văn hóa. Sự phục hưng văn hóa châu Âu thế kỷ XIV-XVII không chỉ khôi phục sự huy hoàng của văn hóa Hy - La cổ đại và tạo nên sự phát triển vượt bậc về mọi mặt cho xã hội châu Âu thời đó, mà còn trở thành nền tảng và động lực thúc đẩy sự phát triển và định hình một số giá trị cốt lõi cho văn hóa châu Âu hiện đại sau này.

Ở Việt Nam, cuộc chấn hưng văn hóa lần thứ nhất diễn ra vào thời Lý - Trần đã phục hưng sức mạnh nội sinh hình thành từ thời Đông Sơn và phát triển nó bằng việc bổ sung sức mạnh ngoại sinh của văn hóa tam giáo Nho - Phật - Đạo. Cuộc chấn hưng văn hóa lần thứ hai khởi đầu từ phong trào Duy Tân do Phan Châu Trinh phát động năm 1906-1908 tạo nên một cuộc đổi mới, tiếp nhận chọn lọc sức mạnh ngoại sinh của văn minh phương Tây để khai mở dân trí, chấn hưng dân khí, làm thay đổi cách suy nghĩ và hành động, góp phần nâng cao mức sống dân sinh. Cuộc chấn hưng văn hóa lần thứ hai kết thúc bằng phong trào cách mạng do Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo, kết tinh trong "Đề cương Văn hóa Việt Nam".

Chương trình sẽ góp phần chấn hưng, phát triển văn hóa

> *Chấn hưng và phát triển văn hóa là việc quan trọng và cấp thiết, không thể không làm. Tại buổi làm việc với Ban Tuyên giáo Trung ương vào chiều ngày 29.10.2024 tại Hà Nội, Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh yêu cầu tích cực nghiên cứu đề xuất với Đảng các chủ trương về văn hóa, đảm bảo để văn hóa thật sự trở thành ánh sáng soi đường cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược của Đảng, đóng góp ngày càng nhiều cho văn minh nhân loại.*
>
> *Để làm được như vậy thiết nghĩ, cần phải đầu tư có trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào các nội dung cần ưu tiên thực hiện trước nhằm tạo đột phá trong phát triển văn hóa...*

Hiện nay chúng ta đang tiến hành cuộc chấn hưng văn hóa lần thứ ba trong bối cảnh hội nhập quốc tế, khơi mào bằng công cuộc Đổi mới. Để chấn hưng và phát triển văn hóa, việc cần làm trước hết là khắc phục những hạn chế, tồn tại, yếu kém mà cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nêu trong bài phát biểu tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc tháng 11.2021, sau in trong sách của tác giả với tựa đề *Quyết tâm chấn hưng và xây dựng thành công một nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.* Kết luận số 42-KL/TW của Hội nghị lần thứ 6 BCH Trung ương Đảng khóa XIII đã nêu nhiệm vụ "Triển khai Chương trình quốc gia phát triển văn hóa giai đoạn 2022-2030". Nghị quyết số 68/2022/QH15 của Quốc hội đã giao nhiệm vụ cho Chính phủ xây dựng Chương trình để trình cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định…

"Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035" do Bộ VHTTDL xây dựng đề xuất chủ trương đầu tư đã được Quốc hội thông qua vào ngày 27.11.2024 với tổng nguồn vốn hơn 122.000 tỉ đồng là nhằm cụ thể hóa và hiện thực hóa nhiệm vụ này.

Chương trình cũng chú trọng đầu tư hoàn thiện các giá trị con người

Tập trung vào các nội dung ưu tiên

Nhìn từ tổng thể, so với mục tiêu tạo nguồn sức mạnh nội sinh để đất nước cất cánh và quy mô 10 nội dung thành phần với 9 nhóm mục tiêu cụ thể cần đạt của Chương trình mục tiêu quốc gia

về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035, thì con số này không phải là nhiều.

Song, nếu đặt trong bối cảnh đất nước còn nhiều khó khăn, nguồn tài lực quốc gia còn hạn chế; có nhiều chương trình, dự án khác nhau đang cùng triển khai thì con số 122 nghìn tỉ quả là không nhỏ; từng đồng đều là tiền thuế của dân, không thể vung tay mà không cân nhắc. Nhất là khi nhìn lại trong những năm qua, đã có không ít chương trình nghìn tỉ rất cần, rất hay nhưng không đạt được mục tiêu, chìm vào quên lãng, không có ai chịu trách nhiệm hay từ chức. Ai cũng biết nhiệm vụ của các Bộ là quản lý nhà nước, song tại diễn đàn Quốc hội vào chiều 10.8.2022, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng đã thừa nhận rằng, thời gian qua, Bộ VHTTDL mới "chuyển hướng từ làm văn hóa sang quản lý nhà nước thông qua công cụ pháp luật". Do một thời gian dài chưa để tâm đến nhiệm vụ quản lý nhà nước, Bộ VHTTDL đã để nhiều khoảng trống trong tham mưu ban hành chính sách. Tại Hội thảo Văn hóa 2022, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cho biết một số lĩnh vực văn hóa hiện chưa có luật, pháp lệnh điều chỉnh như nghệ thuật biểu diễn; mỹ thuật, nhiếp ảnh, triển lãm; xây dựng môi trường văn hóa, thiết chế văn hóa, tuyên truyền cổ động chính trị, quyền và nghĩa vụ của văn nghệ sĩ. Một số lĩnh vực thậm chí còn chưa có văn bản điều chỉnh như văn học, quản lý hoạt động trò chơi...

Lãnh đạo Bộ VHTTDL cũng cho biết, 122 nghìn tỉ đồng được dự kiến đầu tư trong 11 năm cho tất cả các địa phương trên toàn quốc và tại một số quốc gia có mối quan hệ, tương tác văn hóa lâu dài với Việt Nam, có đông đảo người Việt Nam sinh sống, lao động, học tập. Nguồn vốn này sẽ được phân bổ về các địa phương, Bộ, ngành,… Bộ VHTTDL chỉ tham gia quản lý nhà nước. Lời giải thích này có thể giúp yên tâm là sẽ tránh được tiêu cực ở cấp Trung ương, nhưng năng lực và trình độ quản lý văn hóa ở cấp địa phương, cấp cơ sở hiện nay khiến vẫn còn đó mối lo về nguy cơ lãng phí và tiêu cực…

Chấn hưng và phát triển văn hóa là việc quan trọng và cấp thiết, không thể không làm. Tại buổi làm việc với Ban Tuyên giáo Trung ương vào chiều ngày 29.10.2024 tại Hà Nội, Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh yêu cầu tích cực nghiên cứu đề xuất với Đảng các chủ trương về văn hóa, đảm bảo để văn hóa thật sự trở thành ánh sáng soi đường cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân thực hiện thắng lợi các mục tiêu chiến lược của Đảng, đóng góp ngày càng nhiều cho văn minh nhân loại. Để làm được như vậy, thiết nghĩ, cần phải đầu tư có trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào các nội dung cần ưu tiên thực hiện trước nhằm tạo đột phá trong phát triển văn hóa; đồng thời chú trọng đầu tư hoàn thiện các giá trị con người để bảo đảm cho sự phát triển văn hóa phải mang tính bền vững. ■

Cách nào để "đánh thức" giá trị bảo vật quốc gia?

●PHAN HIẾU

Để "đánh thức" bảo vật quốc gia, TS Lê Đình Phụng, chuyên gia nghiên cứu khảo cổ nhấn mạnh, phải coi những tác phẩm bảo vật quốc gia là nguồn lực văn hóa nội sinh để phát triển kinh tế, văn hóa địa phương.

Hai tượng hộ pháp chùa Nhạn Sơn (hai pho tượng Dvarapala - còn gọi là Ông Đỏ và Ông Đen)

Trong gần năm thế kỷ là kinh đô của vương quốc Champa (từ thế kỷ XI đến thế kỷ XV), vương triều Vijaya đã để lại những di sản văn hóa vật thể vô giá, bao gồm hệ thống đền tháp, thành quách, khu lò gốm cổ in dấu ngàn năm. Đặc biệt là quần thể kiến trúc, tín ngưỡng gồm tám cụm và 14 tháp Chăm gần như còn nguyên vẹn. Cùng với hệ thống tháp Chăm, thời kỳ vàng son của vương quốc Champa cũng đã để lại trên đất Bình Định hàng ngàn tác phẩm nghệ thuật điêu khắc vô giá.

Trong kho tàng văn hóa Chămpa, Bình Định sở hữu nhiều đền tháp với kiến trúc nghệ thuật độc đáo và nhiều hiện vật quý. Đến nay, Bình Định có 13 tác phẩm nghệ thuật điêu khắc đá thời kỳ Chămpa được Thủ tướng Chính phủ công nhận là bảo vật quốc gia. Đây là di sản quý giá trong kho tàng di sản văn hóa của cả nước và của tỉnh nhà, nguồn sử liệu quý đối với công tác nghiên cứu, sưu tầm lịch sử - văn hóa Bình Định. Trong số này, Bảo tàng Bình Định hiện đang lưu giữ tám bảo vật quốc gia, gồm: Phù điêu nữ thần Mahisha Sura Mardini, niên đại đầu thế kỷ XII; phù điêu thần Brahma, niên đại cuối thế kỷ XII; cặp phù điêu chim thần Garuda diệt rắn, niên đại thế kỷ XII - XIV; phù điêu nữ thần Sarasvati, niên đại đầu thế kỷ XII; phù điêu Thần hộ pháp Mả Chùa, niên đại thế kỷ XII; hai tượng sư tử đá thành Đồ Bàn, niên đại cuối thế kỷ XI - đầu thế kỷ XII.

Còn lại năm bảo vật quốc gia hiện đang lưu giữ ở các địa phương, gồm: Cặp voi đá thành Đồ Bàn, niên đại nửa sau thế kỷ XII, nằm trong khuôn viên thành Đồ Bàn (nay là thành Hoàng Đế), xã Nhơn Hậu và hai tượng Hộ pháp chùa Nhạn Sơn (hai pho tượng Dvarapala), niên đại thế kỷ XII - XIII, tại chùa Nhạn Sơn, xã Nhơn Hậu (thị xã An Nhơn); tượng thần Shiva chùa Linh Sơn, niên đại thế kỷ XV, tại chùa Linh Sơn, xã Nhơn Hội, TP Quy Nhơn.

Vậy làm cách nào để "đánh thức" bảo vật quốc gia thời kỳ Champa để phục vụ phát triển du lịch? TS Lê Đình Phụng, chuyên gia nghiên cứu khảo cổ cho biết: Trong toàn bộ hệ thống tác phẩm điêu khắc Champa thì Bình Định được công nhận bảo vật quốc gia nhiều nhất, bởi những giá trị về lịch sử, mỹ thuật và tôn giáo để lại trên từng tác phẩm. Để phát huy giá trị thì phải kết hợp hai yếu tố gồm vùng đất kinh đô trong lịch sử và những giá trị nghệ thuật.

"Muốn phát huy cái này thì phải phổ cập đại chúng. Ngày nay, có nhiều phương tiện ngoài truyền thống in sách thì việc quảng bá trên mạng xã hội hay nâng cao chất lượng quảng bá bằng những hình ảnh 3D để tiếp cận với công chúng đông hơn để phục vụ cho việc phát triển du lịch", TS Lê Đình Phụng gợi ý và nhấn mạnh, đặc biệt phải coi những tác phẩm bảo vật quốc gia là nguồn lực văn hóa nội sinh để phát triển kinh tế, văn hóa địa phương. Về mặt lâu dài, thì có thể lấy ý nghĩa về mặt lịch sử văn hóa đặc sắc của tác phẩm điêu khắc thời kỳ Champa đưa vào chương trình giáo dục văn hóa của địa phương để củng cố tình yêu với văn hóa dân gian. Đề cập đến những bảo vật quốc gia đang giao cho các địa phương quản lý và làm cách nào để phát huy giá trị, TS Lê Đình Phụng chia sẻ: "Khi đã là bảo vật quốc gia, về mặt pháp lý nhà nước phải là tài sản chung của dân tộc và trong khi đó, những cơ quan văn hóa địa phương đại diện cho nhà nước để quản lý. Trong tình hình hiện tại để phát triển đồng bộ thì chúng ta giao trách nhiệm cho những nơi hiện nay đang lưu giữ bảo vật quốc gia. Tuy nhiên có sự giám sát để bảo vệ, khai thác và phát huy giá trị chứ chúng ta không bỏ mặc". TS Lê Đình Phụng cũng lưu ý, về mặt quản lý nhà nước thì những cơ quan của địa phương là đơn vị quản lý chính và giao trách nhiệm cho nơi lưu giữ hiện vật của cơ sở.

Thời gian gần đây, nhiều ý kiến dư luận cho rằng, việc công nhận hai tượng hộ pháp chùa Nhạn Sơn (hai pho tượng Dvarapala - còn gọi là Ông Đỏ và Ông Đen) là công nhận nguyên bản hay sau khi đã được sơn phết và nên trả lại cho cặp tượng màu sắc ban đầu. Trao đổi về ý kiến này, TS Lê Đình Phụng nêu quan điểm, không được cạo màu sắc trên hai pho tượng Ông Đỏ và Ông Đen đã công nhận là bảo vật quốc gia. Làm vậy, chúng ta đã xâm hại đến bảo vật quốc gia và cần giữ nguyên trạng. Màu sắc đấy trở thành đặc sắc và hiếm có hiện nay. TS Lê Đình Phụng cũng dẫn chứng, "trước đây, tại một hội nghị của Bộ VHTTDL, tôi từng đánh giá một địa điểm duy nhất của người Chăm là thành công nhất khi người Việt vào chinh phục phía Nam đó là Ponagar. Ở đó có một cặp tượng Chăm mà được Việt hóa thì quá tài về mối quan hệ với người Chăm. Cái đó là bằng chứng nói về sự hội nhập văn hóa người Chăm, người Việt cực kỳ tôn trọng người Chăm.

Để tiếp tục bảo tồn và phát huy giá trị các bảo vật quốc gia đang được lưu giữ trên địa bàn tỉnh, ông Lâm Hải Giang, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Bình Định đề nghị Sở VHTT chủ động phối hợp với các ngành liên quan tăng cường tuyên truyền, giới thiệu về giá trị của các bảo vật quốc gia trên các phương tiện truyền thông, thông tin đại chúng. Đồng thời, phải có kế hoạch, phương hướng cụ thể để bảo vệ, giữ gìn và phát huy giá trị các bảo vật quốc gia, nhất là các hiện vật ở ngoài trời, gắn liền với việc phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. ■

Bảo tàng Bình Định giới thiệu giá trị lịch sử cặp voi đá thành Đồ Bàn (bảo vật quốc gia) trong khuôn viên thành Đồ Bàn, nay là thành Hoàng đế

LIÊN HOAN CA, MÚA, NHẠC TOÀN QUỐC NĂM 2024:

Hòa quyện tinh hoa truyền thống và hiện đại

● **THANH NGỌC**

Là "bữa tiệc nghệ thuật" đa sắc màu và đầy ấn tượng, Liên hoan Ca, Múa, Nhạc toàn quốc năm 2024 đưa khán giả trở về với những giá trị truyền thống, đồng thời phô diễn những xu hướng nghệ thuật đương đại. Đây không chỉ là sân chơi để các nghệ sĩ thể hiện tài năng mà còn là một cuộc "điểm danh" quan trọng về đội ngũ và sức sáng tạo trong lĩnh vực này.

Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Đinh Thị Mai; Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông trao HCV cho các chương trình, vở diễn **Ảnh: BTC**

> *Thông qua Liên hoan Ca, Múa, Nhạc toàn quốc năm 2024, cơ quan quản lý nhà nước và các tổ chức chuyên môn sẽ có cái nhìn toàn diện, chân thực về tình hình thực tế của các đơn vị nghệ thuật, công tác đào tạo nghề, định hướng nâng cao chất lượng sản phẩm nghệ thuật của đơn vị mình. Đồng thời, Liên hoan cũng mở ra cơ hội hợp tác, giao lưu và phát triển nghề nghiệp giữa các nghệ sĩ với nhau, giữa các đơn vị, địa phương trong việc phát triển nguồn lực và sáng tạo nghệ thuật.*
>
> **(Thứ trưởng TẠ QUANG ĐÔNG, Trưởng BCĐ Liên hoan)**

Nhiều cung bậc cảm xúc

Sau khi tạm hoãn do ảnh hưởng nặng nề của cơn bão Yagi, Liên hoan Ca, Múa, Nhạc toàn quốc năm 2024 đợt 1 đã diễn ra tại Nhà hát tỉnh Vĩnh Phúc từ ngày 21 - 30.11, quy tụ gần 1.000 nghệ sĩ, diễn viên, kỹ thuật viên của 13 đơn vị nghệ thuật. Sự kiện do Bộ VHTTDL giao Cục Nghệ thuật biểu diễn phối hợp với UBND tỉnh Vĩnh Phúc chủ trì và Hội Nhạc sĩ Việt Nam, Hội Nghệ sĩ Múa Việt Nam, Sở VHTTDL Vĩnh Phúc cùng các cơ quan, đơn vị có liên quan tổ chức.

Sau 9 ngày diễn thi sôi nổi, các nghệ sĩ, diễn viên đã đem đến cho khán giả nhiều cung bậc cảm xúc và những ấn tượng sâu đậm; không chỉ thể hiện tinh hoa của nền nghệ thuật biểu diễn Việt Nam cũng như của thế giới, mà còn hàm chứa trong đó nhiều giá trị lịch sử, văn hóa quý báu của dân tộc.

Chung cuộc, *Carmen* của Nhà hát Nhạc vũ kịch Việt Nam được trao giải Xuất sắc cho vở diễn opera ballet, cùng giải Chỉ huy dàn nhạc giao hưởng nhạc vũ kịch xuất sắc cho nhạc trưởng Đồng Quang Vinh. Vở diễn đã đưa khán giả trải nghiệm sự hòa quyện sôi động của kiệt tác nguyên bản trong bối cảnh hiện tại với những điệu nhảy mà giới trẻ đang ưa chuộng như tap dance quyến rũ hay tiết tấu trẻ trung của K-pop…

Con đường từ trái tim của Nhà hát Ca múa nhạc Quân đội được trao HCV và giải Chỉ đạo nghệ thuật xuất sắc cho Đại tá, NSND Nguyễn Thị Bích Hạnh. Các tiết mục trong chương trình phác họa một cách rõ nét con đường của những Người lính Cụ Hồ trong sự nghiệp giải phóng, bảo vệ và xây dựng đất nước. Trên con đường ấy, biết bao gian truân vất vả, cả những hy sinh thân mình, máu và nước mắt, hoa và lửa... tất cả đã rèn luyện nên tinh thần người lính, mạnh mẽ, kiên cường, bất khuất mà đầy tình yêu thương, ấm áp, gần gũi.

Giấc mơ Chí Phèo của Nhà hát Ca múa nhạc Thăng Long được trao giải Xuất sắc cho vở nhạc kịch - một vở diễn thuần Việt được cảm tác từ văn học nước nhà, làm thỏa mãn những khao khát về giấc mơ Broadway "Musical made in Vietnam".

Nghệ sĩ có cơ hội thăng hoa, tỏa sáng

Liên hoan Ca, Múa, Nhạc toàn quốc năm 2024 được tổ chức làm 2 đợt với sự tham gia của 37 đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp (đợt 2 đã diễn ra tại tỉnh Bình Dương từ ngày 29.9 - 15.10, với gần 1.500 nghệ sĩ đến từ 24 đơn vị trong cả nước). Liên hoan là nơi các nghệ sĩ, diễn viên được thể hiện tài năng cũng như khát khao sáng tạo, cống hiến, đồng thời được giao lưu, trau dồi kinh nghiệm, nâng cao trình độ nghề nghiệp.

NSND Nguyễn Quang Vinh, Chủ tịch Hội Âm nhạc thành phố Hà Nội, nhận định: Liên hoan Ca, Múa, Nhạc toàn quốc năm nay có nhiều chương trình được đầu tư công phu, với kịch bản và biên đạo chặt chẽ, kết hợp hài hòa giữa âm nhạc, mỹ thuật, trang phục và công nghệ. Các tác phẩm không chỉ bám sát chủ đề, mà còn mang yếu tố mới, trẻ trung, kết hợp giữa nghệ thuật truyền thống và hiện đại, tạo ra sản phẩm nghệ thuật có giá trị cao. Điều này tạo cơ hội cho các nghệ sĩ tỏa sáng.

Đặc biệt, đã có tới 7 vở diễn ở các thể loại nhạc kịch, thanh xướng kịch và nhạc vũ kịch, tại đợt 2 phía Nam có 3 vở và đợt 1 phía Bắc có 4 vở được trình diễn. Trong đó, có vở opera ballet là một trong những kiệt tác nghệ thuật của thế giới; có vở mạnh dạn khai thác đề tài cách mạng, đề tài hiện thực phê phán trong kho tàng văn học cách mạng Việt Nam. Điều đó cho thấy sự cố gắng của các đơn vị xây dựng chương trình, vì những thể loại này cần được đầu tư một cách đồng bộ từ tất cả các khâu sáng tạo đến năng lực nguồn nhân sự của đơn vị.

Cũng theo NSND Nguyễn Quang Vinh, có thể do nhiều hoàn cảnh, điều kiện thực tế khác nhau của từng địa phương nên vẫn có những chương trình được xây dựng chủ yếu trên nền tảng có sẵn đã được sử dụng trong nhiều năm, chưa có sự đổi mới, sáng tạo, bứt phá để tạo điểm nhấn hoặc mũi nhọn trong chương trình.

Ngoài việc tạo cơ hội cho các nghệ sĩ tài năng tỏa sáng và được vinh danh, Liên hoan còn là dịp để "điểm danh" về đội ngũ, phương hướng hoạt động, chất lượng đào tạo, khai thác và phát triển nguồn nhân lực của mỗi đơn vị ở các địa phương. ■

NGHỆ SĨ PIANO MAXIM MOGILEVSKY:

Truyền cảm hứng âm nhạc đỉnh cao tại Việt Nam

● **TRUNG NGHĨA**

Sau 18 năm, nghệ sĩ piano người Nga nổi tiếng Maxim Mogilevsky đã quay lại Việt Nam và mang đến một đêm nhạc đầy cảm xúc với những góc nhìn độc đáo về nghệ thuật. Không chỉ là một nghệ sĩ biểu diễn tài năng, ông còn là một nhà giáo dục nhiệt huyết, truyền tải cho sinh viên những kiến thức quý báu về kỹ thuật và khám phá sâu sắc thế giới âm nhạc…

Được học tập với giáo sư Maxim Mogilevsky là cơ hội hiếm có đối với sinh viên âm nhạc Việt Nam

Cảm xúc đặc biệt khi gặp lại Hà Nội

Vừa qua, nghệ sĩ piano Maxim Mogilevsky đã đến Việt Nam và dành tặng khán giả một buổi diễn đặc biệt tại Nhà hát Lớn Hà Nội. Đây là lần thứ hai ông trở lại Việt Nam sau khi tham gia chương trình Hòa nhạc Hennessy phiên bản đặc biệt năm 2007 cũng tại Nhà hát Lớn. Ông chia sẻ: "Tôi thật sự rất bất ngờ vì đất nước Việt Nam đã thay đổi ngoạn mục, phát triển mạnh mẽ. Tôi không thể nhận ra thủ đô Hà Nội. Phố cổ vẫn giữ nguyên với những tòa nhà kiểu Pháp cổ kính. Tuy nhiên, nhiều khu vực đã phát triển, những tòa nhà chọc trời, giao thông được mở rộng và dân số đông đúc hơn rất nhiều so với 18 năm trước".

Maxim Mogilevsky sinh ra trong một gia đình "hoàng tộc" âm nhạc Nga, thừa hưởng tình yêu và năng khiếu âm nhạc từ cha mẹ, ông đã gây ấn tượng mạnh mẽ trên toàn thế giới nhờ những màn trình diễn bùng nổ và cách thể hiện độc đáo. Ra mắt lần đầu ở tuổi 13 với Dàn nhạc Giao hưởng Moscow và Dmitri Kitayenko, ông đã được hoan nghênh nồng nhiệt và kể từ đó, ông biểu diễn với tư cách nghệ sĩ độc tấu cùng các dàn nhạc lớn, thực hiện nhiều dự án nghệ thuật đặc biệt.

Sức sống bền bỉ của kịch nói trong đời sống văn hóa TP.HCM

● **Bài, ảnh: THÙY TRANG**

Sau gần nửa tháng thi diễn, Liên hoan Sân khấu TP.HCM lần I năm 2024 với chủ đề "Khát vọng Phương Nam" chính thức khép lại với lễ trao giải vào cuối tuần qua tại Nhà hát Thành phố. Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, NSND Trịnh Thúy Mùi đánh giá: Liên hoan đã tạo ấn tượng và thành công vượt ngoài mong đợi khi các nghệ sĩ tham gia thi diễn hết mình, miệt mài sáng tạo những tác phẩm có giá trị phục vụ công chúng.

Liên hoan Sân khấu TP.HCM lần I năm 2024 được tổ chức bởi UBND TP.HCM phối hợp với Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam cùng sự tham gia của Sở VHTT, Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam, Hội Sân khấu TP.HCM và các đơn vị liên quan. Sự kiện diễn ra từ ngày 12 - 29.11, quy tụ 19 đơn vị nghệ thuật tham gia với 24 tác phẩm dự thi và hơn 300 nghệ sĩ, diễn viên cùng các thành phần sáng tạo.

BTC Liên hoan trao HCV cho các nghệ sĩ xuất sắc

Những đổi mới rõ nét

NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy, Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM, đại diện Ban Tổ chức (BTC) cho biết: Các vở diễn tham gia Liên hoan có sự đa dạng về sắc màu nghệ thuật, mang lại những cảm xúc sâu sắc cho khán giả và thể hiện sức sống bền bỉ của nghệ thuật Kịch nói trong đời sống văn hóa TP.HCM.

Một điểm khác biệt của Liên hoan lần này là các đơn vị không biểu diễn tập trung tại một địa điểm như thường lệ. Thay vào đó, Hội đồng nghệ thuật sẽ đến trực tiếp các sân khấu để xem và đánh giá. Điều này tạo thuận lợi cho các đơn vị khi được biểu diễn trên "sân nhà", nơi có hệ thống cảnh trí, âm thanh, ánh sáng và không gian quen thuộc. Đồng thời, công tác tổ chức, dàn dựng và biểu diễn cũng chủ động hơn.

Việc thi diễn tại nơi hoạt động thường ngày cũng là cơ hội để cơ quan quản lý đánh giá không chỉ chất lượng vở diễn mà còn chất lượng công tác tổ chức, hoạt động của từng sân khấu. Đối với các đơn vị không có địa điểm cố định, BTC đã hỗ trợ hoàn toàn về địa điểm thi chung với các điều kiện kỹ thuật đạt chuẩn trình diễn.

Đại diện Hội đồng nghệ thuật, NSƯT Ca Lê Hồng chia sẻ, Liên hoan lần này quy tụ sự tham gia của 19 đơn vị công lập và ngoài công lập với gần 300 diễn viên, phần lớn là các nghệ sĩ trẻ. Điều này phản ánh tinh thần yêu nghề, đam mê với nghệ thuật sân khấu. Một điểm rất tích cực là ngoài các vở kịch dành cho người lớn, Liên hoan còn có đến 3 vở phục vụ khán giả nhỏ tuổi. Điều đáng ghi nhận là các vở diễn năm nay đã đẹp hơn nhờ sự tham gia của ánh sáng, cảnh trí, giúp tăng cường hiệu quả sân khấu.

Tuy nhiên, theo nhận xét của Hội đồng nghệ thuật, vẫn còn một số hạn chế trong các vở diễn. Cụ thể, có tác phẩm còn thiếu tính chất minh họa sự kiện, tình huống nhân vật thiếu hành động sân khấu. Nhiều lớp kịch thiếu sự logic, thay vì để nhân vật hành động, tác giả lại bắt nhân vật nói và giải thích, làm mất đi tính chân thực của tình huống, làm giảm tầm của tư tưởng.

NSƯT Ca Lê Hồng nhấn mạnh: "Sự ồn ào chưa phải là cao trào hay kịch tính cần thiết trên sân khấu. Những khoảng lặng đang rất thiếu trong diễn xuất trên sân khấu hiện nay, cần được các nghệ sĩ và đạo diễn lưu tâm". Ông cũng bày tỏ mong muốn giới nghề cần có cái nhìn thẳng, thật, trúng vào những thực tế của hôm nay và cả tương lai, thay vì chỉ nhìn về quá khứ.

Khuyến khích sáng tạo và phát triển nghệ thuật sân khấu

Kết quả Liên hoan, BTC đã trao 5 HCV cho các vở: *Giáng Hương (Sân khấu về khuya)* của Sân khấu nghệ thuật Thiên Đăng; *Lê Văn Duyệt - Người mang chín án tử* của Nhà hát Kịch Idecaf; *Cơn mê cuối cùng* (Sân khấu Kịch Hoàng Thái Thanh); *Đồng chí* (Hội Sân khấu TP.HCM) và *Cánh đồng rực lửa* (Sân khấu Quốc Khảo). Ngoài ra, BTC còn trao 6 HCB cho vở diễn, 28 HCV và 43 HCB cho diễn viên và giải thưởng dành cho thành phần sáng tạo như: Tác giả xuất sắc, Âm nhạc xuất sắc, Thiết kế mỹ thuật xuất sắc và Thiết kế ánh sáng xuất sắc.

NSND Thanh Thúy bày tỏ: "Liên hoan khép lại nhưng chúng tôi kỳ vọng sự kiện đã mở ra một sức bật mới, niềm tin cho sân khấu kịch TP.HCM. Tình yêu của khán giả dành cho kịch nói vẫn luôn dạt dào. Chính tình yêu ấy, cùng với sự nỗ lực không ngừng của đội ngũ nghệ sĩ đã giúp sân khấu TP vẫn phát triển, như mạch nguồn nước mát lành nuôi dưỡng những giá trị văn hóa phong phú và đầy dấu ấn riêng. Cơ quan quản lý luôn mong muốn tạo mọi điều kiện để khuyến khích sức sáng tạo cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Sau Liên hoan, Sở VHTT sẽ tiếp tục phối hợp tổ chức biểu diễn các vở đoạt giải cao nhằm lan tỏa những tác phẩm chất lượng đến công chúng".

Chủ tịch Hội Nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam Trịnh Thúy Mùi chia sẻ: "Liên hoan lần này cho thấy các đơn vị nghệ thuật ngoài công lập chiếm hơn 90%. Tôi tin rằng xuất phát điểm này, mỗi nghệ sĩ và đơn vị nghệ thuật sẽ phát huy được thế mạnh của mình, rút ra những kinh nghiệm quý báu để hướng tới những giá trị nhân văn sâu sắc".

Với chủ đề *Khát vọng Phương Nam* và thông điệp "Truyền lửa nghề - Giữ lửa đam mê", Liên hoan không chỉ tôn vinh những đóng góp của giới nghề trong việc duy trì và phát triển văn hóa nghệ thuật, mà còn khích lệ các thế hệ nghệ sĩ luôn giữ vững lòng nhiệt huyết và tình yêu với nghề. ■

Tờ *The Washington Post* đã nhận xét "Maxim Mogilevsky là một nghệ sĩ piano có cá tính riêng, kỹ thuật xuất sắc và luôn để lại dấu ấn trong mọi tác phẩm mà ông thể hiện".

Nghệ sĩ tài hoa đã biểu diễn với các dàn nhạc "đình đám" như: New York Philharmonic, Mariinsky Orchestra và làm việc với các nhạc trưởng lừng danh như Seiji Ozawa, Yuri Bashmet, Valery Gergiev… Ông cũng từng biểu diễn tại những địa điểm danh tiếng như Carnegie Hall, Trung tâm Lincoln, tham gia các lễ hội âm nhạc lớn và thực hiện nhiều dự án đặc biệt, trong đó có hợp tác với các nghệ sĩ ballet từ Mariinsky Ballet.

Trong lần trở lại Việt Nam này, ông bày tỏ niềm xúc động khi tâm sự: "Gia đình tôi đã đến châu Á cách đây 100 năm. Ông cố tôi đã từng biểu diễn ở nhiều quốc gia châu Á, trong đó có Đông Dương, nơi có những nhà hát nổi tiếng như Nhà hát Lớn Hà Nội. Khi biết ông cố của mình đã từng biểu diễn ở đây 70-80 năm trước, tôi cảm nhận một niềm hạnh phúc thật đặc biệt. Chính vì vậy, tôi đã có một buổi biểu diễn hoàn hảo, với cây đàn piano được đích thân nghệ sĩ Đặng Thái Sơn lựa chọn. Khung cảnh trong Nhà hát thật tuyệt vời, và tôi cảm nhận được tình yêu âm nhạc của khán giả nơi đây".

Cơ hội cho sinh viên âm nhạc tiếp cận trình độ đẳng cấp thế giới

Ngoài buổi biểu diễn trước công chúng, Maxim Mogilevsky còn tổ chức một lớp Master cho sinh viên Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam vào ngày 27.11. Ông chia sẻ: "Tôi thực sự ấn tượng với các bạn sinh viên nơi đây, kỹ thuật của các em rất tốt. Theo tôi, có ba yếu tố quan trọng nhất trong âm nhạc: Kỹ thuật, cảm xúc và khả năng thể hiện *hương vị* của âm nhạc. Qua ngôn ngữ âm thanh, người chơi phải giúp khán giả hình dung ra màu sắc của một bức tranh, cảm nhận mùi hoa của một khu vườn hay không khí của một bữa tiệc...".

Maxim Mogilevsky cho rằng, ngoài việc thưởng thức âm nhạc cổ điển, các nghệ sĩ trẻ cũng cần tiếp cận với các hình thức nghệ thuật khác như hội họa, múa ballet và opera. Những lĩnh vực này sẽ kết nối và nuôi dưỡng cảm xúc cho âm nhạc. Ông cũng đã tổ chức các chương trình hòa nhạc cổ điển kết hợp với các loại hình nghệ thuật khác như chiếu phim, tạo nên những trải nghiệm mới mẻ và hấp dẫn.

Em Đào Trọng Nguyên Anh, Trung cấp 8/9, Khoa Piano, lớp của GS.NGND Trần Thu Hà chia sẻ: "Giáo sư Maxim dạy rất chi tiết và hay như kể chuyện, giúp chúng em hình dung rõ ràng về bản nhạc. Dù đã được tiếp xúc với nhiều nghệ sĩ nổi tiếng, nhưng phong cách giảng dạy của Giáo sư giúp em hiểu sâu hơn về bản nhạc và truyền cảm hứng cho em khi chơi nhạc".

Trong khi đó, em Nguyễn Hoàng Phương Thy, Trung cấp 9/9 Khoa Piano, lớp GS.NGND Trần Thu Hà, hào hứng bày tỏ: "Buổi học giúp em hiểu cách thể hiện ý tưởng âm nhạc vào tác phẩm. Được học với thầy là một cơ hội lớn, nhờ đó em có thể tiến sâu hơn vào thế giới âm nhạc và hiểu rõ hơn về cách sáng tác của các tác giả".

Em Nguyễn Đức Kiên, Trung cấp 8/9, Khoa Piano, lớp PGS. TS Nguyễn Huy Phương lại vui mừng cho biết: "Tham gia buổi học là một trải nghiệm quý giá. Giáo sư đã giúp em hiểu kỹ hơn về bản nhạc và nhấn mạnh rằng người nghệ sĩ phải thể hiện được những hình ảnh, nội dung ẩn sâu trong tác phẩm. Ví dụ, Giáo sư đã yêu cầu em thể hiện hình ảnh chú ngựa chạy mà nhà soạn nhạc muốn truyền tải".

Có thể nói, được học với giáo sư Maxim Mogilevsky chính là cơ hội hiếm có đối với sinh viên âm nhạc nước nhà. Trưởng Khoa Piano, Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam Đào Trọng Tuyên chia sẻ: "Chúng tôi rất trân trọng tình cảm và sự nhiệt huyết của ông, vì các nghệ sĩ nổi tiếng như Maxim thường có lịch biểu diễn dày đặc. Tuy nhiên, ông đã dành trọn vẹn một buổi chiều giảng dạy cho sinh viên của Khoa Piano với sự nhiệt tình và say mê. Ông đã truyền tải rất nhiều kiến thức cũng như chia sẻ cảm xúc và cách cảm thụ bản nhạc cho các em. Chúng tôi cảm ơn Bộ VHTTDL đã sắp xếp để nghệ sĩ đến giảng dạy tại Học viện, giúp sinh viên được tiếp cận với trình độ âm nhạc đẳng cấp thế giới".

Cũng theo nghệ sĩ Đào Trọng Tuyên, cách đây vài thập kỷ, được gặp gỡ các gương mặt nghệ sĩ quốc tế nổi tiếng chỉ có thể là mơ ước của sinh viên chúng ta. Tuy nhiên, hiện nay, các bạn trẻ không chỉ có cơ hội được xem họ biểu diễn, mà còn được học trực tiếp từ những giáo sư nước ngoài ngay tại Học viện. Điều này chứng tỏ sự phát triển mạnh mẽ của đất nước Việt Nam và vị thế ngày càng nâng cao của Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam. ■

DỰ ÁN 6 BẢO TỒN VĂN HÓA, PHÁT TRIỂN DU LỊCH:

Động lực giúp "xã 135" thoát nghèo

● NGUYỄN LINH

Khai thác tiềm năng, lợi thế dựa trên giá trị văn hóa truyền thống, tạo ra các sản phẩm độc đáo, đậm đà bản sắc văn hóa dân tộc trong phát triển du lịch cộng đồng là cách mà đồng bào dân tộc thiểu số miền núi xứ Thanh đã và đang triển khai. Nhờ đó, nhiều người có việc làm, thu nhập ổn định; ý thức trách nhiệm bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc cũng được nâng lên, tạo động lực quan trọng giúp các xã vùng cao thoát khỏi "xã 135".

Làng nghề dệt thổ cẩm ở thôn Lặn Ngoài, xã Lũng Niêm (Bá Thước, Thanh Hóa) đang được khôi phục

Thực hiện mạnh mẽ Dự án 6

Theo đó, "xã 135" là các xã đặc biệt khó khăn, chủ yếu ở vùng dân tộc thiểu số và miền núi, được hỗ trợ từ Chương trình 135 của Chính phủ. Xác định du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn, góp phần thúc đẩy chất lượng Chương trình Mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội, huyện Bá Thước (Thanh Hóa) đã triển khai nhiều giải pháp đồng bộ, linh hoạt và hiệu quả; trong đó có Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số, gắn với phát triển du lịch".

Cụ thể, huyện đã bảo tồn Làng văn hóa thôn Ấm Hiêu, xã Cổ Lũng, với tổng mức đầu tư 4 tỉ 890 triệu đồng; hỗ trợ 2 đội văn nghệ thôn Bầm, xã Thành Lâm và thôn Báng, xã Thành Sơn mua cồng chiêng, trang phục cho đội văn nghệ; hỗ trợ đội văn nghệ thôn Bầm, xã Thành Lâm 48 triệu đồng, đội văn nghệ thôn Báng, xã Thành Sơn 48 triệu đồng; hỗ trợ nghệ nhân dân tộc thiểu số 58 triệu đồng; cải tạo, sửa chữa nhà văn hóa của 6 thôn với kinh phí 1 tỉ 225 triệu đồng. Huyện cũng đã quan tâm tổ chức sưu tầm, khôi phục và phát huy các giá trị văn hóa vật thể và phi vật thể, những phong tục tập quán đặc sắc của đồng bào Thái, xóa bỏ các hủ tục trong cưới xin, ma chay, lễ hội...

Bên cạnh đó, Bá Thước còn khôi phục nghề dệt thổ cẩm ở thôn Lặn Ngoài, xã Lũng Niêm, góp phần giải quyết việc làm cho gần 100 lao động, làng nghề thôn Tôm, xã Ban Công, thu hút 40 lao động, tạo điểm đến hấp dẫn trong tour du lịch cộng đồng. Theo thống kê, hằng năm có khoảng 250.000 lượt khách đến Bá Thước tham quan, nghỉ dưỡng, trong đó khách quốc tế chiếm 30%, tổng doanh thu ước đạt trên 200 tỉ đồng.

Động lực thoát nghèo

Thực tế cho thấy, việc gắn phát triển du lịch cộng đồng với bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc đã và đang tạo đà cho sự phát triển ổn định, hiệu quả của ngành du lịch huyện Bá Thước. Đây là động lực quan trọng giúp diện mạo nông thôn các xã đặc biệt khó khăn của huyện ngày càng khởi sắc, đời sống bà con được cải thiện và phát triển, thoát nghèo bền vững…

Điển hình như xã Thành Lâm, với hơn 93% diện tích đất làm nông nghiệp trên địa hình đồi núi không bằng phẳng, đồng bào dân tộc Thái chiếm 98% và từng là "xã 135" với tỷ lệ hộ nghèo chiếm khoảng 40%. Thành Lâm giờ đây đã trở nên trù phú, khang trang nhưng vẫn giữ được những nét văn hóa bản địa nhờ phát triển du lịch cộng đồng và thụ hưởng từ Dự án 6 về bảo tồn văn hóa gắn với du lịch.

Đến với Thành Lâm, du khách không chỉ ngắm cảnh đẹp nên thơ của những thửa ruộng bậc thang giữa lưng chừng trời, những cánh rừng xanh mướt, những thác nước hùng vĩ, mà còn có cơ hội khám phá nét văn hóa độc đáo của đồng bào Thái. Tận dụng lợi thế đó, nhiều bà con với tư duy kinh doanh nhạy bén đã phát triển kinh tế nhờ làm du lịch cộng đồng. Đây cũng là hướng đi giúp người dân nơi đây thoát nghèo bền vững. Hiện toàn xã có 27 cơ sở lưu trú, trong đó có 22 cơ sở lưu trú dạng nhà nghỉ; 5 cơ sở lưu trú dạng homestay và khu nghỉ dưỡng với 50 nhà sàn, 116 bungalow... Xã có 7 đội văn nghệ, 6 CLB văn hóa dân gian, 1 BQL phát triển du lịch cấp thôn và 1 BQL du lịch cấp xã; các CLB và đội văn nghệ liên tục phục vụ khách du lịch, với mức phí từ 800.000 - 1.000.000 đồng/giờ và hoạt động liên tục. Hạ tầng được sự quan tâm của các cấp, các ngành, các dự án đầu tư, tỷ lệ giao thông trên địa bàn được cứng hóa 95%. Mặc dù phát triển du lịch dựa trên những bản sắc nguyên sơ vốn có, nhưng ở Thành Lâm hầu hết các dịch vụ cơ bản đã trở nên chuyên nghiệp và bài bản.

Thôn Đôn của xã Thành Lâm là nơi tập trung nhiều homestay và resort. Đặc biệt, ít có nơi nào mà hầu hết người dân đều giữ được nhà sàn truyền thống với kiến trúc độc đáo như nơi này. Ông Hà Huy Giáp, Bí thư chi bộ, Trưởng thôn Đôn cho biết: "Thông qua con đường du lịch, những sản phẩm do bà con làm ra được giới thiệu, quảng bá và có sức tiêu thụ tốt. Bình quân thu nhập của người dân xóm làm du lịch đạt từ 5-7 triệu đồng/người/tháng. Vì vậy, từ một bản có tỷ lệ hộ nghèo cao, nay thôn Đôn đã trở thành thôn NTM đầu tiên của xã. Chúng tôi đặt mục tiêu phấn đấu thu nhập đầu người đạt 45-47 triệu đồng/người/năm; chỉ tiêu về đích nông thôn mới kiểu mẫu là 53 triệu đồng/người và hướng đến trở thành thôn nông thôn mới kiểu mẫu".

Theo báo cáo của UBND xã Thành Lâm, năm 2023, lượng khách đến tham quan đạt gần 26 nghìn lượt, trong đó có hơn 9.300 lượt khách nước ngoài. Từ đầu năm 2024 đến nay, Thành Lâm đã đón khoảng 15.000 lượt khách trong nước và quốc tế, doanh thu ước đạt hơn 8 tỉ đồng; giải quyết việc làm thường xuyên cho 250 lao động địa phương, với mức thu nhập từ 4-8 triệu đồng/tháng, cá biệt có lao động có thu nhập lên đến 12 triệu đồng/tháng. Từ đó cho thấy mô hình du lịch cộng đồng gắn với bảo tồn văn hóa truyền thống ở Thành Lâm đã góp phần tích cực xóa đói giảm nghèo, mang lại nguồn thu nhập bền vững cho bà con.

Để đi được đường dài, huyện Bá Thước xác định du lịch là hướng phát triển trọng tâm. Cùng với việc thực hiện công tác đào tạo phát triển nguồn nhân lực, huyện sẽ tiếp tục đa dạng hóa, nâng cao chất lượng sản phẩm và dịch vụ. Thời gian tới, Bá Thước tiếp tục đẩy nhanh tiến độ hoàn thiện việc lập quy hoạch các khu, điểm du lịch trọng điểm, tăng cường bảo tồn các di sản văn hóa và bảo vệ môi trường trong sạch để khai thác thành sản phẩm du lịch đặc trưng, tạo nên thương hiệu cho du lịch Bá Thước. Phấn đấu đến năm 2025, Pù Luông sẽ trở thành khu du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng trọng điểm của tỉnh Thanh Hóa. ■

Hà Nội tổ chức Liên hoan Nghệ thuật Cựu chiến binh Thủ đô lần thứ VI

Chào mừng kỷ niệm 80 năm Ngày thành lập Quân đội Nhân dân Việt Nam (22.12.1944 - 22.12.2024) và 35 năm Ngày thành lập Hội Cựu chiến binh Việt Nam (6.12.1989 - 6.12.2024), Sở Văn hóa và Thể thao Hà Nội phối hợp với Hội Cựu chiến binh TP tổ chức Liên hoan Nghệ thuật Cựu chiến binh Thủ đô lần thứ VI năm 2024. Chung khảo Liên hoan diễn ra từ ngày 1 - 4.12 tại Trung tâm Văn hóa TP (7 Phùng Hưng, Hà Đông), với sự tham gia của 30 đơn vị từ các quận, huyện và thị xã.

Liên hoan hướng đến mục tiêu tuyên truyền, giáo dục sâu rộng trong quần chúng nhân dân về công cuộc bảo vệ Tổ quốc và xây dựng đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại. Đồng thời, đây là dịp tri ân công lao to lớn của lực lượng Cựu chiến binh trong các thời kỳ kháng chiến, cũng như trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; góp phần phát huy truyền thống vẻ vang của lực lượng Cựu chiến binh Việt Nam, khích lệ thế hệ trẻ noi gương và tiếp bước cha ông.

Ngoài ra, Liên hoan cũng là cơ hội để các thế hệ cựu chiến binh gặp gỡ, giao lưu, phát triển phong trào văn hóa nghệ thuật trong cộng đồng cựu chiến binh Thủ đô; góp phần nâng cao đời sống văn hóa tinh thần, động viên các cựu chiến binh sống vui, sống khỏe và giữ vững phẩm chất "Anh bộ đội Cụ Hồ".

Liên hoan đã được phát động từ tháng 3.2024 và nhận được sự hưởng ứng nồng nhiệt từ các đơn vị. Các UBND quận, huyện, thị xã đã chỉ đạo các phòng Văn hóa - Thông tin, Trung tâm Văn hóa - Thông tin và Thể thao phối hợp với Hội Cựu chiến binh triển khai Liên hoan từ cơ sở, tuyển chọn các tiết mục tiêu biểu, luyện tập và tham gia chung khảo cấp TP, tạo không khí vui tươi và phấn khởi trong cộng đồng.

Chương trình Liên hoan sẽ giới thiệu các tiết mục ca ngợi đất nước, con người Việt Nam, ca ngợi Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh, người đã lãnh đạo dân tộc trong công cuộc bảo vệ Tổ quốc và xây dựng đất nước. Ngoài ra, Liên hoan còn ca ngợi Thủ đô Hà Nội - Thành phố "Văn hiến, Văn minh, Hiện đại" với những thành tựu trong hội nhập và phát triển, cùng những phẩm chất cao quý của lực lượng Cựu chiến binh trong các thời kỳ kháng chiến, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

ĐÀO ANH

Ông giáo già hiến đất xây nhà văn hóa cho đồng bào Cor

● **NHƯ ĐỒNG**

Từ niềm khao khát xây dựng một ngôi nhà văn hóa để bà con đồng bào Cor có nơi sinh hoạt, hội họp và trẻ em có chỗ vui chơi, ông giáo già Đinh Thanh Hiền (xã Trà Sơn, huyện Trà Bồng, Quảng Ngãi) đã hiến hơn 400m² đất của gia đình để xây dựng công trình ý nghĩa này.

Nhà văn hóa thôn Đông, xã Trà Sơn, huyện Trà Bồng, tỉnh Quảng Ngãi

Không chỉ là Trưởng thôn gương mẫu, ông Hiền còn là người uy tín trong làng, một nhà giáo mẫu mực và là tấm gương sáng về điển hình xây dựng gia đình văn hóa

Dẫn chúng tôi tham quan ngôi nhà văn hóa khang trang, rộng rãi, ông Hiền phấn khởi chia sẻ: "Từ khi có nhà văn hóa thôn Đông, xã Trà Sơn, mọi hoạt động của xóm đều được tổ chức tốt hơn. Đây không chỉ là nơi hội họp, sinh hoạt của bà con mà còn là điểm gắn kết, tăng cường tình đoàn kết giữa các thành viên trong cộng đồng dân tộc Cor quê tôi".

Ông Hiền cho biết, trước đây, người dân thôn Đông không có nhà văn hóa, mỗi khi sinh hoạt khu dân cư, bà con phải che bạt ngồi ngoài đường để họp. "Tôi đã bàn với gia đình và quyết định hiến hơn 400m² đất ruộng để xây dựng nhà sinh hoạt cộng đồng", ông Hiền chia sẻ.

Nhà văn hóa được xây dựng xong đã tạo điều kiện cho hơn 190 hộ dân trong thôn có nơi họp hành, sinh hoạt văn hóa, văn nghệ. Đồng thời, trong nhiều năm qua, nhà văn hóa thôn Đông cũng trở thành nơi tạm trú của bà con trong mùa bão lũ. Mỗi khi trái gió trở trời, ông Hiền lại huy động thanh niên đưa người già, phụ nữ, trẻ em vào nhà văn hóa để tránh trú.

Đặc biệt, nhờ có nhà văn hóa, ông Hiền với vai trò Trưởng thôn đã cùng Chi bộ và nhân dân giúp đỡ nhau, đoàn kết trong lao động sản xuất, cùng phấn đấu đi lên. Hiện thôn chỉ còn 20 hộ nghèo. Ông Hiền cho biết: "Sang năm 2025, Nhà nước và địa phương có chủ trương làm đường nội đồng để người dân thuận tiện đi lại làm nương rẫy, tôi đã chuẩn bị sẵn hơn 1.200 m² đất để hiến làm đường. Khi địa phương cấp xi măng và vật liệu xây dựng, chúng tôi sẽ cùng bắt tay vào làm đường".

Không chỉ là Trưởng thôn gương mẫu, ông Hiền còn là người uy tín trong làng, một nhà giáo về hưu mẫu mực và là tấm gương sáng về điển hình xây dựng gia đình văn hóa. Là người đầu tiên trong làng hoàn thành khóa học Sơ cấp Sư phạm tại huyện Sơn Hà, tỉnh Quảng Ngãi, năm 1985, ông về dạy học tại xã Trà Khê (huyện Tây Trà cũ), cách xã Trà Sơn hơn 60 km. Ông thường xuyên cõng lương thực đi bộ suốt một ngày đường mới đến được nơi dạy học. "Sau 3 năm dạy tại xã Trà Khê, tôi về Trường Tiểu học Trà Sơn và giảng dạy cho đến năm 2018 thì nghỉ hưu. Tôi đã gắn bó với nghề dạy học hơn 30 năm, mang con chữ đến khắp núi rừng Trà Bồng", ông Hiền tâm sự.

Sau khi nghỉ chế độ, ông Hiền được người dân tín nhiệm bầu làm Trưởng thôn Đông. Ông cùng các thầy cô giáo trên địa bàn xã vận động học sinh đến trường, phát huy vai trò của những già làng, trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng. Ông Hiền cũng nuôi dạy 4 người con khôn lớn thành đạt, trong đó có người làm bác sĩ, công an, người làm việc ở nước ngoài... Bản thân ông cũng là người đã truyền lửa cho bà con trong thôn và luôn tạo điều kiện cho cán bộ về cơ sở công tác.

"Tôi mong Nhà nước đầu tư xây dựng nhiều công trình hơn nữa. Gia đình tôi còn hơn 10.000 m² đất, chúng tôi sẵn sàng hiến để xây dựng quê hương. Ước mơ của tôi là người dân miền núi và các em, các cháu nhận thức được rằng: Con chữ sẽ làm thay đổi cuộc sống của tất cả mọi người trong thôn, xã và cả cộng đồng", ông Hiền bộc bạch.

Phó Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam xã Trà Sơn, bà Nguyễn Thị Vũ Nương cho biết: "Ông Đinh Thanh Hiền là Ủy viên Ủy ban MTTQ Việt Nam xã Trà Sơn, một Trưởng thôn gương mẫu và là người có uy tín tại địa phương. Ông đã hiến đất xây dựng nhà văn hóa, góp phần vào công cuộc xây dựng nông thôn mới. Hiện thôn Đông đã có nơi tổ chức sinh hoạt cộng đồng, tuyên truyền các nhiệm vụ chính trị và là nơi tổ chức các hoạt động vui chơi cho trẻ em".■

Phụ nữ Thủ đô chung tay hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024

Nhân Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024 và Ngày Thế giới phòng, chống AIDS (1.12), Hội Liên hiệp Phụ nữ thành phố Hà Nội phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ quận Đống Đa tổ chức Chương trình truyền thông hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024.

Năm nay, chủ đề của Ngày Thế giới phòng, chống AIDS do Chương trình phối hợp của Liên Hợp Quốc về HIV/AIDS lựa chọn là: "Đảm bảo nhân quyền trong chăm sóc và bảo vệ sức khỏe". Thông điệp này nhấn mạnh tầm quan trọng của việc lấy nhân quyền làm trung tâm, kết hợp với sự tham gia của cộng đồng, để chấm dứt dịch bệnh AIDS như một mối đe dọa sức khỏe cộng đồng vào năm 2030.

Hưởng ứng thông điệp, Việt Nam đã chọn chủ đề cho Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024 là: "Công bằng, bình đẳng trong tiếp cận dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS - Hướng tới chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030". Chủ đề này thể hiện cam kết mạnh mẽ của Việt Nam trong việc bảo đảm mọi người dân, không phân biệt giới tính, độ tuổi, xuất thân hay hoàn cảnh kinh tế, đều có quyền tiếp cận công bằng và bình đẳng với các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS. Đây không chỉ là hành động hỗ trợ những người nhiễm HIV mà còn là nỗ lực giảm thiểu sự kỳ thị và phân biệt đối xử trong xã hội.

Phát biểu tại chương trình, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ quận Đống Đa, bà Trần Thị Minh Xuân cho biết: "Nhận thức rõ vai trò và trách nhiệm của tổ chức Hội cũng như mỗi người phụ nữ Thủ đô trong việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị của Thành phố, trong những năm qua, các cấp Hội Phụ nữ đã tích cực phối hợp với lực lượng chức năng tại địa phương để hỗ trợ hội viên, phụ nữ và nhân dân trên địa bàn nhiễm HIV/AIDS, giúp họ tiếp cận tốt nhất các chính sách hỗ trợ của Nhà nước".

Phụ nữ Thủ đô đạp xe hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2024

Để đạt được mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030, Hội Liên hiệp Phụ nữ thành phố Hà Nội kêu gọi các hội viên, phụ nữ và nhân dân Thủ đô cùng chung tay, nỗ lực tuyên truyền và vận động những người nhiễm HIV/AIDS tiếp nhận hiệu quả sự hỗ trợ từ chính quyền, cơ quan chức năng và các tổ chức đoàn thể, xã hội, tổ chức phi chính phủ; đồng thời xóa bỏ sự kỳ thị và phân biệt đối xử với những người nhiễm HIV/AIDS.

M.NGUYỆT

GIẢI TAEKWONDO CẢNH SÁT CHÂU Á MỞ RỘNG NĂM 2024:

Thúc đẩy sự phát triển thể thao thành tích cao trong lực lượng CAND

● THU SÂM - THANH MAI

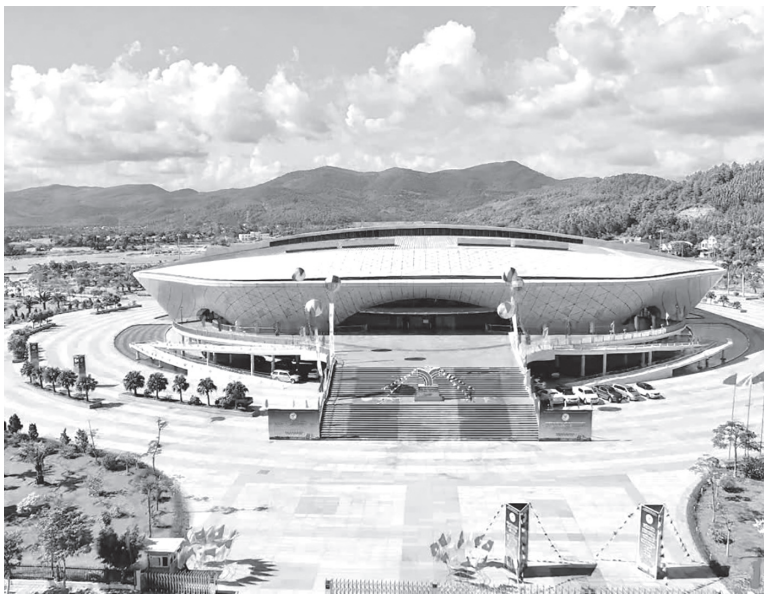
Được tổ chức tại Quảng Ninh từ ngày 6-9.12, *Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024* không chỉ tôn vinh vị thế và hình ảnh của lực lượng Cảnh sát Việt Nam mà còn thúc đẩy sự phát triển thể thao thành tích cao trong lực lượng CAND.

2.000 người tham gia giải đấu

Giải đấu được xem là cơ hội tốt để tăng cường quan hệ hợp tác hữu nghị giữa các quốc gia trong châu lục; đồng thời quảng bá hình ảnh, khẳng định bản lĩnh, tài năng của con người Việt Nam cũng như cán bộ, chiến sĩ CAND Việt Nam với bạn bè quốc tế. Đây còn là dịp quan trọng để nâng cao chất lượng tập luyện thể thao nói chung, bộ môn Taekwondo nói riêng giữa CAND Việt Nam và lực lượng công an, cảnh sát các nước châu Á.

Nằm trong chuỗi hoạt động hướng tới kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống CAND Việt Nam và 20 năm Ngày hội Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, *Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024* có sự góp mặt của hơn 2.000 người, bao gồm quan chức, huấn luyện viên và vận động viên đến từ 21 quốc gia, vùng lãnh thổ thuộc châu Á và các khu vực khác. Đoàn Việt Nam gồm 1 Trưởng đoàn, 7 huấn luyện viên và 70 vận động viên tham gia tranh tài.

Theo Phó Cục trưởng Cục Công tác Đảng và Công tác Chính trị, Tổng Thư ký Hiệp hội Thể thao CAND Việt Nam, đại tá Nguyễn Thị Thúy Thanh, với khẩu hiệu *Sức mạnh của Cảnh sát! Cảnh sát Taekwondo - người bảo vệ công dân toàn cầu*, Giải đấu khẳng định vai trò của Taekwondo Cảnh sát Việt Nam và Liên đoàn Taekwondo Cảnh sát thế giới trong việc bảo vệ sức khỏe, an toàn và hạnh phúc cho cộng đồng. Đồng thời, giải đấu còn phát huy tinh thần yêu nước và tinh thần dân tộc với tư cách là người luyện võ tự vệ; nâng cao giá trị giáo dục của môn võ này thông qua công tác đào tạo có tổ chức.

Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024 sẽ diễn ra tại Nhà thi đấu đa năng tỉnh Quảng Ninh Ảnh: THANH TÙNG

Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024 do Bộ Công an Việt Nam đăng cai, phối hợp với Hiệp hội Thể thao CAND Việt Nam và Liên đoàn Taekwondo Cảnh sát thế giới tổ chức; nhằm góp phần xây dựng nền thể thao CAND bền vững và chuyên nghiệp; nâng cao thành tích thể thao Việt Nam; hướng tới việc vươn tầm quốc tế trên các đấu trường châu lục và thế giới.

Giải có 2 hạng mục thi đấu: Giải vô địch Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024 và Lễ hội Cảnh sát Taekwondo châu Á tại Việt Nam năm 2024. Hạng mục Giải vô địch Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024 dành cho nhân viên, cán bộ, chiến sĩ cảnh sát các nước châu Á (mở rộng) ở các độ tuổi và hạng cân khác nhau. Trong khi đó, đối tượng tham gia Lễ hội Cảnh sát Taekwondo châu Á tại Việt Nam năm 2024 là trẻ em, thanh thiếu niên, người cao tuổi.

Chó Bắc Hà được chọn làm linh vật giải đấu

Lý giải về việc chọn chó Bắc Hà làm linh vật của giải đấu, đại tá Nguyễn Thị Thúy Thanh cho biết, giống chó này tượng trưng cho lòng trung thành, sức mạnh và tinh thần kiên cường, kiên định... Chó Bắc Hà gắn liền với bản chất của môn võ Taekwondo, thể hiện tính kỷ luật, tinh thần chiến đấu và những giá trị cao đẹp mà giải đấu muốn truyền tải.

Giải đấu sẽ diễn ra từ ngày 6-9.12, tại Nhà thi đấu đa năng tỉnh Quảng Ninh (Đại Yên, Hạ Long, Quảng Ninh). Các vận động viên sẽ tranh tài ở 16 hạng cân đối kháng, 5 nội dung quyền, 5 nội dung công phá, kỹ năng tự vệ, tấn công và biểu diễn võ thuật.

Lễ khai mạc *Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024* vào ngày 6.12, hứa hẹn mang đến không khí sôi động, đầy màu sắc, mở màn cho những ngày tranh tài hấp dẫn của các vận động viên. Sự kiện này không chỉ lan tỏa hình ảnh Việt Nam và Quảng Ninh mà còn khẳng định vị thế của lực lượng CAND trên trường quốc tế. Nằm trong khuôn khổ giải đấu, chương trình đêm ca nhạc chào mừng cũng sẽ được tổ chức vào ngày 7.12, tại Quảng trường 30.10 (Hạ Long, Quảng Ninh).

"Giải đấu không chỉ là sân chơi đỉnh cao về chuyên môn thể thao mà còn là cơ hội để tuyên truyền, quảng bá về văn hóa, hình ảnh, đất nước, con người Việt Nam; các di sản văn hóa, di tích lịch sử, sản phẩm du lịch của Việt Nam cũng như Quảng Ninh đến với bạn bè quốc tế", đại tá Nguyễn Thị Thúy Thanh khẳng định.

Đến thời điểm hiện tại, mọi công tác chuẩn bị cho *Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng năm 2024* đã hoàn thiện, sẵn sàng cho lễ khai mạc. Phó Chủ tịch Hiệp hội Thể thao CAND Việt Nam Trần Đức Phấn khẳng định, các hạng mục cơ sở vật chất, hệ thống kỹ thuật, trang thiết bị thi đấu được bố trí đầy đủ. Bên cạnh đó, công tác hậu cần phục vụ việc đón tiếp vận động viên quốc tế cũng được BTC lên kế hoạch chi tiết, đảm bảo mọi điều kiện thuận lợi cho các đội tham gia.

"Là năm thứ 2 được tổ chức, *Giải Taekwondo Cảnh sát châu Á mở rộng 2024* diễn ra trực tiếp thay vì hình thức online như mùa giải trước. Đây là cơ hội để vận động viên các nước được cọ xát thực tế. Về phía đoàn Việt Nam, các vận động viên đã tích cực tập luyện và đặt quyết tâm cao, hướng tới mục tiêu giành thành tích xuất sắc", ông Trần Đức Phấn nhấn mạnh.

Để có sự chuẩn bị tốt nhất cho sự kiện quan trọng này, BTC cũng đã phối hợp với Công an tỉnh Quảng Ninh tiến hành khảo sát thực tế địa điểm thi đấu như: Kiểm tra cơ sở vật chất tại Nhà thi đấu đa năng tỉnh Quảng Ninh; đánh giá trang thiết bị chuyên môn phục vụ thi đấu; rà soát điều kiện ăn uống, nghỉ ngơi cho đại biểu trong nước, quốc tế; đảm bảo an ninh, an toàn cho các đoàn vận động viên. Bên cạnh đó, một số địa điểm du lịch nổi bật tại Quảng Ninh cũng đã được khảo sát để giới thiệu đến các đại biểu quốc tế, tạo cơ hội tham quan, trải nghiệm văn hóa và nghỉ dưỡng cùng gia đình.■

Hành trình mới của cờ TP.HCM

Liên đoàn Cờ TP.HCM vừa tổ chức thành công Đại hội đại biểu và bầu ra Ban chấp hành nhiệm kỳ V (2024-2029). Đây là bước khởi đầu cho một hành trình mới cùng những kỳ vọng và mục tiêu mới.

TP.HCM là địa phương hàng đầu trong phong trào lẫn thành tích cao ở cả 3 bộ môn là cờ vua, cờ tướng và cờ vây. TP.HCM cũng là đơn vị sản sinh và cung cấp rất nhiều kỳ thủ giỏi cho ĐTQG. Ở môn cờ vua, đó là Lê Quang Liêm, Đào Thiên Hải, Nguyễn Anh Khôi (nam), Hoàng Thị Bảo Trâm, Nguyễn Thị Thanh An, Bạch Ngọc Thùy Dương (nữ)… Cờ tướng là Nguyễn Minh Nhật Quang, Vũ Quốc Đạt, Trểnh A Sáng (nam), Nguyễn Hoàng Yến, Cao Phương Thanh (nữ)… Trong khi đó, đội cờ vây TP.HCM luôn là lực lượng nòng cốt của ĐTQG.

Từ năm 2011, các kỳ thủ TP.HCM đã đạt được khá nhiều thành tích nổi bật ở cả 3 môn tại các giải quốc gia với 1.986 HCV, 1.309 HCB, 1.659 HCĐ; các giải quốc tế với 540 HCV, 306 HCB, 220 HCĐ. Trong thời gian qua, Liên đoàn Cờ TP.HCM cũng tham gia tổ chức các giải trong nước và quốc tế. Liên đoàn còn phối hợp với các Trung tâm cờ và các CLB tổ chức nhiều giải phong trào cho các lứa tuổi khác nhau. Các giải đấu cấp Thành phố được mở rộng thêm các nhóm tuổi, nội dung, nhằm khuyến khích phong trào tại các quận, huyện và TP Thủ Đức.

Với những kết quả, thành tích đã đạt được trong thời gian qua, cờ TP.HCM được kỳ vọng sẽ tiếp tục đạt được những thành tựu mới trong nhiệm kỳ tới. Ông Nguyễn Phước Trung, tân Chủ tịch Liên đoàn Cờ TP.HCM cho biết: "Trong nhiệm kỳ mới, cờ TP.HCM sẽ tập trung vào những mục tiêu như thúc đẩy phong trào tập luyện cờ rộng khắp theo chủ trương xã hội hóa. Tăng cường phát triển hội viên và các CLB. Nâng cao tính chuyên nghiệp của Ban chấp hành Liên đoàn, đẩy mạnh xã hội hóa. Duy trì vị thế dẫn đầu về thành tích cao trong các giải quốc gia và quốc tế, góp phần vào việc nâng cao thể thao thành tích cao của thành phố".

Theo ông Trung, trong năm tới, Liên đoàn Cờ TP.HCM sẽ cố gắng cùng nhà tài trợ khôi phục và tổ chức Giải cờ vua quốc tế HDBank lần X vào tháng 12. Đây là giải cờ vua quốc tế lớn nhất Việt Nam cũng như Đông Nam Á thu hút nhiều kỳ thủ hàng đầu châu lục và thế giới dự tranh. Đây cũng là sân chơi bổ ích để các kỳ thủ trong nước được dịp cọ xát, tích luỹ kinh nghiệm, nâng cao chuyên môn. Việc giải đấu được "hồi sinh" sẽ là tin rất vui cho người yêu cờ Việt Nam. Cùng với đó, Liên đoàn Cờ TP.HCM sẽ phối hợp với các đơn vị tổ chức các giải đấu được mong chờ khác.

Trong nhiệm kỳ mới, cờ TP.HCM hứa hẹn sẽ có những thành công mới ở cả 3 môn cờ vua, cờ tướng và cờ vây Ảnh: HOÀNG THIÊN

VĨNH HY

GOLF KẾT HỢP DI SẢN:

Kiến giải cho bài toán hút du khách quốc tế

● **KHẢI HƯNG**

Golf và di sản có một mối liên hệ thú vị, đặc biệt khi môn thể thao này được tích hợp vào các bối cảnh di sản văn hóa và thiên nhiên, tạo nên một sản phẩm du lịch độc đáo. Việt Nam nói chung và tỉnh Ninh Bình nói riêng có nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển mô hình này.

Khách du lịch quốc tế đến Việt Nam tăng trưởng mạnh mẽ trong những năm gần đây là tín hiệu tích cực, nhưng thời gian lưu trú trung bình của du khách lại ngắn, gây ảnh hưởng đến tổng doanh thu và hiệu quả phát triển du lịch. Khi so sánh với các quốc gia cùng khu vực như Thái Lan hay Indonesia, sự khác biệt này trở nên rõ ràng hơn. Cụ thể, thời gian lưu trú trung bình của khách quốc tế tại Việt Nam chỉ khoảng 8-9 ngày, thấp hơn so với Thái Lan (10-14 ngày) và Indonesia (12-14 ngày). Thu hút khách du lịch golf là phương án hữu hiệu để tăng thời gian lưu trú lẫn tổng doanh thu cho ngành du lịch. Và làm sao thu hút khách du lịch golf? Kết hợp giữa golf và di sản là ý tưởng thật hấp dẫn.

Toàn cảnh Tọa đàm "Kết nối di sản và thể thao golf: cơ hội và thách thức"

Vị trí đắc địa phát triển thể thao golf

Trong 9 tháng đầu năm 2024, Việt Nam đón 13 triệu khách du lịch quốc tế, bao gồm 1,5 triệu khách du lịch golf, chiếm 11,54%. Chưa có số liệu cụ thể nhưng theo báo cáo từ VisitScotland (2023), mỗi golfer quốc tế chi tiêu trung bình 700 bảng Anh/ngày, tương đương khoảng 22,5 triệu đồng/ngày, cao gấp 2,5 lần khách du lịch quốc tế thông thường, hoặc câu chuyện được chia sẻ tại tọa đàm về việc một nhóm 4 tỉ phú đô-la đến Việt Nam chơi golf trong 2 ngày và chi tới 30.000 USD. Từ đó có thể phần nào hình dung tiềm năng to lớn của khách du lịch golf.

Cần nhấn mạnh, lượng khách này dự kiến sẽ đến Việt Nam đông đảo hơn nữa trong thời gian tới dựa trên nhiều xu hướng. Đầu tiên, sau đại dịch, du lịch Việt Nam đang trên đà phục hồi và tăng trưởng mạnh mẽ. Cũng hậu Covid-19, xu hướng du lịch thể thao đã phát triển mạnh mẽ, với sự gia tăng của các hoạt động du lịch mang tính trải nghiệm, trong đó golf là một trong những môn thể thao được ưa chuộng nhất. Xu hướng thứ ba cần đề cập đến là châu Á đang dẫn đầu thị trường golf toàn cầu, với Việt Nam nổi lên như một điểm đến hàng đầu. Từ năm 2019 đến 2023, Việt Nam liên tục được World Golf Award bình chọn là "Điểm đến golf tốt nhất thế giới" và "Điểm đến golf tốt nhất châu Á".

Ngoài ra, đây là kết quả của việc chú trọng phát triển môn thể thao lẫn du lịch golf tại Việt Nam trong những năm vừa qua. Trong Quy hoạch hệ thống du lịch giai đoạn 2021-2030, golf được xem là loại hình du lịch nổi trội, mang lại giá trị cao. Hiện nước ta sở hữu hơn 100 sân golf và dự kiến tăng gấp đôi trong vòng 10 năm tới. Mới đây, ngày 28.11, dấu mốc quan trọng trong việc phát triển du lịch golf tại Việt Nam được thiết lập thông qua lễ ký kết Biên bản ghi nhớ hợp tác giữa Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, Cục Thể dục thể thao và Công ty TNHH 54 Việt Nam.

Tại buổi tọa đàm "Kết nối di sản và thể thao golf: cơ hội và thách thức" do Sở VHTT tỉnh Ninh Bình, Công ty CP Truyền thông đối ngoại Việt Nam phối hợp với Báo *Văn Hóa,* Hiệp hội Du lịch Golf Việt Nam tổ chức, ông Nguyễn Trùng Khánh, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cũng đưa ra nhận định: "Việt Nam nằm gần các thị trường golf lớn và có mức tăng trưởng nhanh nhất thế giới như Hàn Quốc và Nhật Bản, hai trong những thị trường golf quan trọng nhất của châu Á. Vị trí này giúp dễ dàng thu hút khách du lịch golf từ các quốc gia láng giềng. So với các quốc gia trong khu vực Đông Nam Á như Thái Lan, Malaysia, hay Indonesia, chi phí chơi golf tại Việt Nam thường thấp hơn đáng kể, trong khi chất lượng dịch vụ và cơ sở hạ tầng vẫn đạt tiêu chuẩn cao cấp. Đây là một lợi thế lớn để thu hút các golfer quốc tế đến trải nghiệm".

Mối liên hệ thú vị giữa golf và di sản

Tuy đang phát triển mạnh nhưng golf tại Việt Nam cũng có những trở lực nhất định. Chẳng hạn như mức thuế cao (20%), thiếu sự quan tâm từ các công ty lữ hành, sản phẩm còn đơn điệu, nhân lực chưa đủ đáp ứng và khâu truyền thông còn chưa hiệu quả… Như TS Nguyễn Anh Vũ, Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa* chỉ ra rằng hoạt động truyền thông chủ yếu thông qua kênh truyền thống, thiếu đồng bộ và chuyên nghiệp trên các nền tảng số.

Kết hợp giữa golf và di sản là một nỗ lực nhằm thu hút và phát triển môn thể thao này tại Việt Nam. Cần nhấn mạnh, golf và di sản có mối liên hệ thú vị, đặc biệt môn thể thao cao cấp này thường được tích hợp vào bối cảnh di sản văn hóa và thiên nhiên, tạo nên một sản phẩm du lịch độc đáo. Nhiều sân golf trên thế giới được thiết kế nằm giữa các khu vực thiên nhiên nổi bật, có giá trị di sản. Tiêu biểu như sân golf Fuji Classic, nép mình ngay chân núi Phú Sĩ, biểu tượng của đất nước Mặt trời mọc hay St. Andrews Links, sân golf nổi tiếng với lịch sử hơn 600 năm, được xây dựng ngay trong lòng thị trấn cổ kính St. Andrews, Scotland, quê hương của môn thể thao này.

Tại buổi Tọa đàm, NSND Vương Duy Biên, nguyên Thứ trưởng Bộ VHTTDL cũng đánh giá việc phát triển du lịch golf tại Việt Nam, đặc biệt ở những vùng có di sản văn hóa, là hướng đi chiến lược để thu hút khách du lịch quốc tế. Sự kết hợp giữa thể thao golf và các yếu tố văn hóa di sản sẽ tạo ra những sản phẩm du lịch có tính bền vững, thu hút những đối tượng du khách có chi tiêu cao và ở lại lâu hơn. Trong khi đó, ông Nguyễn Mạnh Cường, Giám đốc Sở VHTT Ninh Bình cho biết, mục tiêu của sản phẩm "Golf di sản" là kết hợp hài hòa giữa môn thể thao golf và các di sản văn hóa, thiên nhiên tại địa phương, từ đó thúc đẩy phát triển kinh tế, du lịch và bảo tồn di sản.

Golf và di sản có mối liên hệ hai chiều: Golf được phát triển trong các bối cảnh di sản để tôn vinh giá trị thiên nhiên và văn hóa, trong khi chính môn thể thao này cũng góp phần bảo tồn và quảng bá những di sản đó. Kết hợp golf và di sản là một chiến lược thông minh để thu hút khách du lịch quốc tế, thúc đẩy kinh tế, đồng thời bảo tồn và phát triển các giá trị văn hóa và thiên nhiên. Và kết luận tại Tọa đàm, Giám đốc Sở VHTT Ninh Bình cũng thừa nhận: "Để tối ưu hóa tiềm năng này, cần có những chính sách hỗ trợ về thuế, chiến lược truyền thông hiệu quả và sự kết nối mạnh mẽ giữa các thành phần trong ngành du lịch. Việc tổ chức các sự kiện golf quốc tế và đẩy mạnh truyền thông sẽ giúp Việt Nam khẳng định vị thế là điểm đến golf hàng đầu khu vực và thế giới". ■

TIN **THỂ THAO**

Tuyển Boxing dự giải châu Á

Tại Giải Boxing vô địch châu Á 2024 diễn ra đến ngày 12.12 tại Chiangmai (Thái Lan), đội tuyển Boxing Việt Nam đăng ký tham dự với 12 võ sĩ.

Trong số các tuyển thủ tham dự có Hà Thị Linh, võ sĩ từng tranh tài tại Olympic Paris (Pháp) 2024 và từng giành HCV tại SEA Games 32. Bên cạnh đó còn có Lưu Diễm Quỳnh, võ sĩ từng giành HCĐ tại Asian Games 19 năm 2023.

L.VŨ

Sắp diễn ra Giải Futsal cuối cùng trong năm

Tranh tài tại nhà thi đấu Lãnh Binh Thăng (quận 11, TP.HCM) từ ngày 8 - 17.12, Giải Futsal HDBank Cúp quốc gia 2024, sân chơi chuyên nghiệp cuối cùng trong năm của Futsal Việt Nam quy tụ 8 đội bóng hàng đầu trên cả nước, gồm: Hà Nội, Luxury Hạ Long, Sahako, Sài Gòn Titans TP.HCM, Tân Hiệp Hưng, Thái Sơn Bắc, Thái Sơn Nam và Trẻ TP.HCM.

Các đội được chia thành 2 bảng, thi đấu vòng tròn một lượt tính điểm, chọn 2 đội nhất, nhì mỗi bảng vào bán kết.

L.H

Vé xem Việt Nam đá ASEAN Cup 2024 cao nhất 300.000 đồng

Tại vòng bảng ASEAN Cup 2024, tuyển Việt Nam thi đấu 2 trận trên sân Việt Trì (Phú Thọ) gặp Indonesia ngày 15.12 và Myanmar ngày 21.12.

Theo đó, Liên đoàn Bóng đá Việt Nam bán vé xem 2 trận đấu này với 3 mệnh giá 100.000 đồng, 200.000 đồng và 300.000 đồng. Theo VFF, vé mở bán trên ứng dụng OneU đợt 1 từ 9h ngày 2.12 đến 23h59 ngày 5.12, đợt 2 từ 0h ngày 6.12 đến 23h59 ngày 10.12. Ban tổ chức không quy định số vé tối đa một người có thể mua. VFF sẽ trả vé qua dịch vụ chuyển phát nhanh từ ngày 7.12, khán giả phải xuất trình CCCD khi nhận vé.

V.H

Tuyển Billiards dự World Cup ở Ai Cập

Tại World Cup Sharm el Sheikh - chặng World Cup Billiards Carom 3 băng cuối cùng trong năm 2024 diễn ra từ ngày 1 - 7.12 ở Ai Cập, đội tuyển Việt Nam tham dự với lực lượng hùng hậu gồm 11 cơ thủ.

Đáng chú ý, 2 cơ thủ nằm trong top 14 thế giới là Trần Quyết Chiến và Trần Thanh Lực được vào thẳng vòng chính bắt đầu từ ngày 5.12. Trong khi đó, Nguyễn Đình Luân và Nguyễn Hoàn Tất bắt đầu từ vòng loại 1; Lê Thành Tiến, Nguyễn Chí Long, Thón Viết Hoàng Minh từ vòng loại 2; Nguyễn Trần Thanh Tự từ vòng loại 3; Trần Đức Minh, Chiêm Hồng Thái và Bao Phương Vinh từ vòng loại 4.

H.V

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

"Văn hóa quầy xúc xích ở Vienna" vào danh sách Di sản văn hóa phi vật thể

Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên Hợp Quốc (UNESCO) đã đưa "Văn hóa quầy xúc xích ở Vienna" của Áo vào danh sách Di sản văn hóa phi vật thể. Những quầy xúc xích ở Thủ đô Vienna nước Áo từ lâu đã thu hút đông đảo người dân địa phương và du khách. Những quầy xúc xích này cũng được xem như một nét văn hóa ẩm thực độc đáo tại đây.

Cùng với quầy xúc xích Vienna, văn hóa các quán rượu vang đặc trưng của thủ đô Áo, thường gọi là "Heurigen", trước đó đã được nêu tên trong danh sách di sản văn hóa phi vật thể. Bên cạnh đó tại Áo, văn hóa cà phê nổi tiếng của thành phố Vienna cũng đã được ghi tên vào danh sách di sản văn hóa phi vật thể của UNESCO.

K.HÂN

Nền kinh tế Sri Lanka có dấu hiệu phục hồi

Ngân hàng trung ương Sri Lanka công bố số liệu cho thấy giá tiêu dùng trong nước đã giảm mức giảm phát 0,5% vào tháng 9, 0,8% vào tháng 10 và 2,1% trong tháng 11. Số liệu trên cho thấy, Sri Lanka đã chứng kiến mức giảm phát cao nhất được ghi nhận ở quốc đảo này kể từ năm 1961. Việc tăng thuế và các biện pháp "thắt lưng buộc bụng" khác đã góp phần từng bước phục hồi nền kinh tế Sri Lanka. Tuy nhiên, Ngân hàng trung ương Sri Lanka dự báo sau vài tháng nữa, lạm phát sẽ quay trở lại mức mục tiêu là 5%.

Quỹ tiền tệ Quốc tế (IMF) thông báo sẽ giải ngân khoảng 333 triệu USD cho Sri Lanka để hỗ trợ giải quyết khủng hoảng tài chính.

V.OANH

QUẢNG CÁO DU LỊCH BẰNG AI:

Tiềm ẩn nhiều tác hại

● **CHI MAI**

Các công ty du lịch bắt đầu áp dụng AI influencer để quảng bá và tiếp thị nội dung trong lĩnh vực này. Tuy nhiên, chúng ta chưa quản lý phương tiện truyền thông do AI tạo ra, cho nên sẽ kéo theo nhiều tác hại tiềm ẩn, như quảng cáo không minh bạch, bóp méo tiêu chuẩn sắc đẹp và thậm chí là phát tán các thông tin nguy hiểm.

AI influencer Emma **Ảnh: GNTB/FLOVISION**

Theo *Washington Post,* Hội đồng Du lịch Đức (GNTB) vừa ra mắt một AI du lịch tên là Emma. Trên website của Hội đồng này, Emma đứng trước Cổng Brandenburg của Berlin, giới thiệu về bản thân: "Xin chào, tôi là Emma. Và tôi là AI influencer đầu tiên của Travel Destination Germany". "Cô" có mái tóc vàng thẳng, cắt ngang vai và nói được 20 ngôn ngữ. Emma có mặt trên Instagram và trang web của GNTB, nơi công chúng có thể hỏi hướng dẫn về du lịch. "Cô" có thể trả lời ngay lập tức các câu hỏi cơ bản, nhưng sẽ bối rối trước các chủ đề phức tạp như "Đức có an toàn cho nữ du khách đi một mình không?" và nhận được câu trả lời là: "Vui lòng diễn đạt yêu cầu theo cách khác".

Một AI influencer cũng đang nổi tiếng khác là Seno Zaro. "Cô" là công cụ tiếp thị của Cenizaro Hotels & Resorts, một khách sạn có 9 cơ sở trên khắp châu Á và châu Phi và được giới thiệu là "AI influencer đầu tiên trong ngành dịch vụ khách sạn". Trên Instagram, Sena Zaro là người kể chuyện chia sẻ "mẹo và cảm hứng" về du lịch. Trong một bài đăng gần đây trên Instagram với ghi chú "Marrakech" (thành phố ở Morocco), Sena "đứng" trên một con phố đông đúc, hai tay đút trong túi quần tây trắng. Nhiều người có thể dễ dàng nhầm Sena với con người. Công ty Bracai đã thiết kế Sena trông thật nhất có thể, thậm chí còn tạo "mẹ" của Sena là người Indonesia gốc Hoa, còn "cha" là người Tunisia.

Theo *Washington Post,* AI influencer là một phần trong cơn sốt AI. Các hãng hàng không áp dụng AI để định giá và đặt chỗ. Các khách sạn tăng năng suất dọn phòng nhờ AI. Người dùng có thể yêu cầu ChatGPT lập kế hoạch cho chuyến đi Mỹ. Chuyên gia tiếp thị Angeli Gianchandani, giảng viên tại Đại học New York (Mỹ) cho biết, các thương hiệu thấy được sức hấp dẫn khi dùng AI influencer. AI influencer rất thuận tiện, mà không tốn chi phí thuê, chi trả tiền đi lại, chỗ ở. AI influencer còn xuất hiện 24/7 trên nhiều nền tảng khác nhau, ở nhiều khu vực và quốc gia.

Câu hỏi đặt ra là liệu AI influencer có bắt buộc phải tuân theo quy định của Instagram, như chính sách dán nhãn "ảnh do AI tạo", hoặc "chính sách nội dung có thương hiệu" yêu cầu influencer phải dán nhãn "quan hệ đối tác trả phí" nếu bài đăng hợp tác với thương hiệu? Sena có cần tiết lộ "cô" đang làm việc cùng một thương hiệu khách sạn không? Các bài đăng đầu tiên của Sena không có nhãn "quan hệ đối tác trả phí" hoặc "ảnh do AI tạo". Chỉ từ giữa tháng 11, một số ít bài đăng của Sena đã hiển thị thẻ AI. Trong khi đó, tất cả bài đăng của Emma đều có dán nhãn này.

Bà Claire Leibowicz từ Liên minh Partnership on AI cho biết, việc tự động dán nhãn nội dung rất phức tạp. Một số người dùng các công cụ AI để tạo một bức ảnh hoàn toàn mới, nhưng có những người chỉ dùng để chỉnh sửa một vài phần trên bức ảnh thật. Do đó, nếu mọi hình ảnh đều bị gắn nhãn, thuật ngữ "do AI khởi tạo" sẽ mất đi ý nghĩa ban đầu. Tuy nhiên, bà cho biết cần có thêm nhiều quy định nghiêm ngặt hơn nữa trong lĩnh vực này.

Ông Finn Christian Arctander, Giám đốc điều hành Bracai, công ty tạo ra Sena khẳng định, công ty không muốn lừa công chúng nghĩ Sena là người thật, nhưng thừa nhận không có thông tin nào đề cập Sena là AI hay có liên quan tới một thương hiệu. Nếu làm vậy, những bài đăng của Sena sẽ trông giống quảng cáo. "Khi một influencer được tài trợ, thì đó là tiếp thị trực tiếp. Nhưng với Sena, chúng tôi muốn tạo nội dung truyền cảm hứng, dù chúng có liên quan tới các cơ sở của Cenizaro Hotels & Resorts. Cô ấy ở đó và có gắn thẻ khách sạn này. Do đó, hai bên có ràng buộc lẫn nhau, nhưng không rõ ràng", ông nói.

Không ai ngăn cản những người theo dõi Emma có thể nghe theo và đi đến Đức du lịch, hoặc những người theo dõi Sena có thể yêu thích và thuê một khách sạn của Cenizaro Hotels & Resorts.

Bà Leibowicz nhận định, nhiều công ty tạo ra AI influencer nhằm kiếm tiền từ mạng xã hội hoặc thậm chí các nền tảng người lớn. Việc không quản lý phương tiện truyền thông do AI tạo ra kéo theo danh sách dài các tác hại tiềm ẩn, như phát tán tuyên truyền nguy hiểm hoặc tài liệu lạm dụng tình dục. Điều này cũng đặt ra các câu hỏi về đạo đức và bóp méo các tiêu chuẩn sắc đẹp. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Biện pháp cứng rắn cần thiết

● **LAM SA**

Chấm dứt sau nhiều tháng tranh cãi căng thẳng trong dư luận, một trong những biện pháp cứng rắn nhất thế giới mà các nhà lập pháp Australia vừa thông qua đó là lệnh cấm trẻ dưới 16 tuổi dùng mạng xã hội. Lệnh cấm này là biện pháp cứng rắn cần thiết của chính phủ Australia để trẻ em có một tuổi thơ đúng nghĩa.

Thủ tướng Australia Anthony Albanese kêu gọi mọi người ủng hộ lệnh cấm và cho biết, phương tiện truyền thông xã hội là "một nền tảng gây áp lực giữa bạn bè đồng trang lứa, gây lo lắng, một phương tiện cho những kẻ lừa đảo và tệ nhất là một công cụ cho những kẻ săn mồi trực tuyến". Còn Tổ chức Y tế thế giới đã cảnh báo về tác động của mạng xã hội đối với sức khỏe tinh thần của trẻ em. Lệnh cấm dự kiến sẽ áp dụng cho các nền tảng phổ biến như TikTok, Facebook, Instagram, Reddit và X. Một số nền tảng có thể sẽ được miễn trừ, chẳng hạn như WhatsApp và YouTube, mà giới trẻ có thể cần sử dụng để giải trí, làm bài tập ở trường hoặc các lý do khác. Theo lệnh cấm này, yêu cầu các công ty công nghệ phải thực hiện các bước hợp lý để ngăn chặn người dùng chưa đủ tuổi truy cập vào các dịch vụ truyền thông xã hội nếu không muốn đối mặt với khoản tiền phạt gần 50 triệu đô la Australia (32 triệu USD). Lệnh cấm này cũng được xem như một lời kêu gọi những người trẻ ở Australia thay vì ngồi hàng giờ cho việc sử dụng mạng xã hội thì hãy "tắt điện thoại và đến sân bóng đá, cricket, sân quần vợt và bóng lưới, hồ bơi".

Tuy nhiên đây không phải là luật đầu tiên cấm trẻ em dùng mạng xã hội được chính phủ một quốc gia đưa ra, có giới hạn độ tuổi vị thành niên và có các quy định nghiêm ngặt nhất. Trước đó, nhiều quốc gia khác như Na Uy, Tây Ban Nha, Mỹ cũng đã đề xuất lệnh cấm mạng xã hội đối với thanh thiếu niên. Trung Quốc cũng đã siết chặt việc truy cập mạng xã hội đối với trẻ vị thành niên, trong đó trẻ dưới 14 tuổi không được phép truy cập quá 40 phút mỗi ngày vào Douyin, phiên bản TikTok của Trung Quốc.

Rõ ràng, biện pháp cứng rắn này của chính phủ Australia là rất cần thiết, nhằm ngăn chặn người dùng chưa đủ tuổi truy cập sử dụng mạng xã hội gây ảnh hưởng không tốt tới sức khỏe, cũng như phải đối mặt với nhiều rủi ro khác.■